

DÉLBÁCSKA

V. ÉVFOLYAM
267

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1924. NOVEMBER HÓ 16

VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Bünt követ el

önmaga, családja, faja, szülőföldje ellen, aki ma kivándorol az országból, hogy távol világrészekben keressen magának kedvezőbb sorsot. Nincs nap, amikor egy-egy borzasztó kálváriának a híre ne jutna hozzánk balgán kivándorolt magyar véreink amerikai utjáról. Miután itthon eladták a kis földjüket és elköttyavetyélték butoraikat és ingóságait, s busásan megfizették a lelketlen kivándorlási ágenseket és a rab-szolgákat szállító nagy gőzösöket egy olyan világba érkeznek, ahol borzasztó családás, rettenetes nyomor és szenvedés várja őket. Az álmódott Eldorádó, amelynek szépségéről, gazdagságáról és gazdagító erőforrásairól a kizsákmányoló banda olyan gyönyörű meséket sugott a fülükbe, még a pokolnál is szörnyűbb kínokat tartogat a számukra. Miután nagy áldozattal és nagy küzdelem testben megtörve és az elhagyott honi föld, szerető rokonok és barátok képét mind jobban feledve végre megérkeznek az ígért földjére, gyilkos valóság gyanánt mered eléjük az északamerikai sorompó, melyen nem szabad átmenniük. Ha nem hamisított az utlevél, amiért sok ezer dinárt fizettek idehaza, s ami miatt azonnal börtönbe kerülnek, akkor csak ott tudják meg, a drága és küzdelmes út végső állomásán, hogy nem szabad partra lépniük a nagy köztársaság földjén. És ha itt a már kezdettől összejátszó bünszövetkezet embereinek biztatására kerülő uton, titokban, talán vesztegető kísérelt útján próbálnak eljutni Északamerikába, a hatóság emberei lefogják őket, a bíróságok börtönbe juttatják és kifosztottan, lerongyoltan, családodtan, kétségbeesetten várhatják szabadulásukat, ami ismét csak nyomort, kétségbeesést, pusztulást jelent. És hát nincs-e elég döbbenetes adat azokról az állapotokról, amelyek Délamerikában, főképp Braziliában várják a vakon nekiindult magyar kivándorlókat? Nem halljuk-e, nem olvasuk-e a legmegbízhatóbb és a legavatottabb ajkáról és tollakból, micsoda zsarolás és kizsákmányolás szerencsétlen áldozatait lesznek ezek, micsoda véres és sötét rabszolgasorsot kell elviselniük, csak hogy éppen éhen ne haljanak, talán feleségükkel és gyermekeikkel együtt? Bünt követ el önmaga, családja, faja és szülőföldje ellen, aki ma kivándorol az országból, hogy távol világrészekben keressen magának kedvezőbb sorsot. Még annak sem, aki valahogy eljuthat az Unió földjére, mert ma ott is munkanélküliség dühöng, s a nagyobb dollárszerzés lehetősége csak olyan, mint az osztályorszájék nyeresége: minden második nyer, de az sohasem te vagy, s ha véletlenül kihúzzák a számodat, még annyit sem nyertél, mint amennyibe a sorsjegyed került. Bár nehéz sorsa van ma a jugoszláviai magyar földművelőnek, s adó, csendőr, nyelvkönyvszer, közmunka, rek-virálás, s ezernyi más gond nyomorgatja, mégis csak meg lehet élni és munkával, tisztességgel, kitarással le lehet küzdeni a mának és holnapnak bajait. De még küzdelmek és szenvedések közt is inkább itthon, az évszázados ősi rögön, a kedves és szerető arcok, a magyar testvérek körében, közel szeretteink sírjához, sem mint messze idegenben, túl a nagy tengeren, nyomorult vergődésben, lelketlen rabszolgatartók kizsáknált és üldözött áldozata gyanánt. Papok, tanítók, orvosok, gyógyszerészek, földbirtokosok, jegyzők, szolgabírák, akik a magyar néppel közvetlenül érintkeztek, világosítsák fel a szegény, rövidlátó és elvakított kivándorlót, hogy ne hallgasson a csábítókra, akik romlásba csalják,

hanem maradjon itthon, hol biztosabb a lét, s ahol vihartól csapkodott fajának javára, erősségére szolgál, s ahol

számára is még szebb napok virradnak. Soha szebb, méltóbb, becsesebb munkát ennél nem végezhetek!

Szliepcsevics Milán lesz Novisad főispánja

A bácskai kerületi főispáni szék betöltése egyelőre bizonytalan

Azzal a hírrel kapcsolatosan, hogy a kormány a novisadi kerület főispánjává Szrečskovics Milán csuprijai ügyvédet nevezte ki, a vajdasági radikális képviselők és pártalakulatok akciót kezdeményeztek azon céllal, hogy ezt a főispáni széket a lehetőség szerint olyan politikussal töltsék be, aki vajdasági születésű, vagy legalább is minden tekintetben alapos ismerője a vajdasági viszonyoknak. Már az akció megindításakor határozott formában jelentkezett az a kívánság, hogy a főispáni széket ismételten Szliepcsevics Milánnal töltsék be, akinek hosszú ideig tartott hivatali működése ellen soha senki kifogást nem emelt. A vaj-

dasági radikálisok ezen kérelmét félre nem érthető formában juttatták a kormány elé, amely — mint a késő esti órákban beogradi tudósítónk telefonálja — hajlandó revízió alá venni korábbi határozatát és nem tér ki a vajdasági radikálisok kérelmének teljesítése elől. Szombaton, a késő esti órákban érkezett telefonjelentés szerint Szliepcsevics Milánt a legrövidebb időn belül Novisad főispánjává fogják kinevezni, míg a bácskai-kerületi főispáni szék betöltésére csak egy későbbi időpontban fog sor kerülni. Ezekkel a hírekkel természetesen önként esleik minden olyan kombináció, amely Szrečskovics főispáni kinevezésére vonatkozik.

Rádics Oroszországba utazik

A horvát parasztpárt vezére jelenleg Svájcban van és innen Londonon át Oroszországba fog utazni — Vad alá helyezik Rádics alvezéreit

Rádics pénteken adta az első életelt magáról — Svájcban. A „Hrvat” című lap közölte első levelét, amelyet Davosból keltezett a horvát köztársasági parasztpárt vezére, szombatra megérkezett a második svájci levél is, amelyet azonban már Genfből küldött.

A horvát parasztpárti képviselők szerint Rádics nem marad sokáig Svájcban, hanem rövidesen Angliába utazik. Ottani tartózkodását sem akarja azonban néhány napnál hosszabbra szabni, hanem Londonból Oroszországba folytatja útját.

Zagrebben azt hiszik, hogy Rádics eredetileg Svájcban akart erős sajtópropagandát kifejteni, de a beogradi kormány érvényesítette befolyását a

svájci újságoknál és így Rádics nem tudta a svájci lapokat a maga propagandája céljaira megnyerni.

A zagrebi főügyészség megkezdte a vádanyag gyűjtését Rádics alvezérei: Predavec, Maček, Baszaricsék, Bacšincs és mások ellen. Az ügyészség az államvédelmi törvény alapján fog eljárni Rádicsék ellen. A kormány így akarja lehetetlenné tenni, hogy a horvát köztársasági parasztpárt jelöltek állítsanak a mostani választásokon. Rádicsék azonban akkor is jelölnek a választásokon, ha a párt vezetőit letartóztatják, mert a nép hangulata szinte követeli, hogy résztvegyenek a választásokon, amelyekből nagy győzelemmel fog kikerülni a párt.

Rádics István első svájci levele

Krnjevićs képviselő nyilatkozata a Rádics-párt választási taktikájáról

Rádicsnak Davosból kelt első levele a következő érdekes részeket tartalmazza:

„Mi otthon nem is tudjuk, hogy Nyugateurópában mily jól vannak informálva politikai viszonyainkról. Nemcsak hivatásos politikusok és újságírók, de minden közepes újságíró is tudja, hogy a Davidovics-kormányt azért alakították meg, hogy letörje a korrupciót, véget vessen a fajtestvérek öldöklésének, megjavítsa a közigazgatást és meghonosítsa a parlamentáris kormányzatot. A Pasics-kormány újrafeltámasztását ezzel szemben erősebben itélik el mint az olasz fascizmust és a spanyol abszolutizmust. Különösen kedvezőtlen benyomást keltett, hogy a Pasics-kormány fel akarja oszlatni a parlamenti többség összes pártjait.

Mindenki azt kérdezi tőlem kaphat-e Pasics többséget? Én mindenkinek azt mondom, hogy ez nem lehetséges és ezt statisztikailag is bizonyítom mindjárt. Több ismerősöm és kollégám a párisi politikai iskolából bizottságot alakított a jugoszláv választások európai ellenőrzésére. E bizottságnak

már mintegy tíz előkelő francia és angol újságíró tagja van. Ezek az angol és francia újságírók január elején Jugoszláviába jönnek és megfigyeléseket tesznek, nem játszanak-e ki az ellenzékekkel.”

Dr. Krnjević Juraj, a horvát köztársasági parasztpárt főtitkára a következő nyilatkozatot tette a zagrebi újságíróknak:

— Rádics István Svájcban van és valószínűleg rövid ideig marad csak ott, aztán ellátogat Londonba és Párisba.

— Rádics-párt jelölolistái még nem készek, de a legtöbb listavezetőre nézve már van megállapodás. Jelölni fogjuk a Horvát Zajednica egyes tagjait is. Szlovéniában is fellépünk és általában mindenhol, ahol hívei vannak a mi szociális és köztársasági programunknak.

— Azt hiszem még Pasicsnak is túl nagy botrány volna a Rádics párti listák el nem ismerése, mert ez kijátszása volna egy egész népnek. Rádics működése különben ezt meg is fogja akadályozni.

Két népgyűlés lesz ma Beogradban

Az ellenzéki vezetők tanácskozásai — Radikális és demokrata népgyűlés Beogradban

Az ellenzéki pártok vezetői: Davldovics Lyuba, Petrovics Nasztaz, Korosec Antun és Moser János tegnap délután tárgyaltak a választásokon való részvétel ügyében. Az együttes jelölés kü-

lönösen a Vajdaságban és Szlovéniában biztosítana nagy előnyöket az ellenzéknek, ezért a tárgyalás során különösen ezzel foglalkoztak, erre vonatkozólag azonban még nem jött létre

végleges megegyezés. Abban azonban megegyeztek, hogy Horvátországban közös jelölolistát állítanak fel. Korosec Horvátországban a horvát néppárt neve alatt veszi fel a küzdelmet és két kerületben Barics István és Simrák Jánost fogja jelölni listavezetőként.

A radikális párt nagy népgyűlést tart a beogradi Páris szállodában, amelyen Pasics Nikola miniszterelnök, Maximovics Bozsa belügyminiszter, Miletics Krszta miniszter és Markovics Lázár volt miniszter. A radikális párt választási bizottsága tegnap délelőtt fejezte be a választási hadjáratra vonatkozó tervet.

Ugyancsak tegnap közölték a vajdasági radikálisok feltételeit Pribicevicsével, amelynek alapján hajlandók együttesen résztvenni a választásokon.

A radikális párt körében nagy izgatottságot váltott ki az a hír, hogy Maximovics Bozsa belügyminiszter még mindig nem tudott megegyezni Pribicevicsével az eddig még be nem töltött főispáni állásokra vonatkozólag Pribicevics túlzott követelése miatt. A radikális pártban követelik, hogy ezt a kérdést hétfőig feltétlenül rendezzék, mert tovább már nem lehet várni a főispáni kinevezésekkel.

A demokrata párt is tart ma népgyűlést Beogradban az Imperial szállodában, ahol Davidovics Lyuba fog beszélni. A demokrata párt tegnap választotta meg végrehajtó bizottságát, amelynek tagjai: Davidovics Lyuba, Agatonovics Radoszlav, Velykovics Voja, Markovics Vojta, Krszta Krszta, Timotijevics Koszta, Pecsics Dragutin, Ribar Ivan, Vukovics Koszta, Krsztyel Ivo és Setyevov Szlávkó. A végrehajtó bizottság főfeladata lesz a jelölések alkalmával előfordult surlódásokat elsimítani és a párt egységét biztosítani.

A király tegnap délelben Pasics Nikola miniszterelnököt fogadta kihallgatáson, aki a politikai helyzetről és a választások előkészítéséről számolt be az uralkodónak.

Délután először Nincics Momcsiló külügyminisztert, utána Maximovics Bozsa belügyminisztert, este pedig Jovánovics Lyuba parlamenti elnököt fogadta a király.

A kormány tagjai tegnap délelben minisztertanácsot tartottak, amelyen a tárcákba vágó ügyeken kívül nagyobb hitelt szavaztak meg a választási agitáció céljaira. A minisztertanácson elhatározták, hogy több új lapot is megindítanak a választási agitáció érdekében. Megállapodtak abban is, hogy a becskerei kerületben a radikális párt listavezetője ismét Nincics Momcsiló külügyminiszter lesz.

A Magyar Párt és a fuzió kérdése

A Magyar Párt elnöki tanácsa ma délután Suboticán ülést tart, amely részletes vita tárgyává fogja tenni azt a problémát, hogy a legközelebbi választáson a Magyar Párt önálló listákkal lépjen-e fel, vagy paktumot kössön valamelyik nagy párttal? Egy megkötendő fuzióra vonatkozólag a Magyar Pártnál lépések történtek egy a radikális, mint a Davidovics-féle demokratapárt részéről, s ebben a kérdésben már több ízben folytak előzetes, de nem hivatalos jellegű tárgyalások. Az elnöki tanács mai ülése ebben a kétségtelenül nagyfontosságú kérdésben aligha fog végleges határozatot hozni. A „Délbácska” munkatársa előtt a Magyar Párt egyik legtekintélyesebb vezetőpolitikusa erről a kérdéstről ma a következőket mondotta:

— A becskerei nagygyűlés betöltése és a Magyar Párt feloszlása hosszú hónapokon keresztül téletlenségre

kárhoztatta a magyarság politikai erőit. A hivatalos érintkezés megszakításával ezen idő alatt nem állott fenn annak lehetősége, hogy a magyar szervezetek pontos információkban ismertessék egymás előtt tömegeik politikai felfogását, érdeklődését, vagy bármely irányban történt elhatározottságát. Röviden és egyszerűen: Ma voltaképpen azt sem tudjuk, hogyan is állunk. A becskeréki politikai seregszemlét a kormány intézkedése meghiusította, ma nem ismerjük a különböző politikai felfogások igazi eredjét, azonkívül nagyon sok helyen még csak most folyik a szervezkedés hosszú ideig lehetetlenné tett munkája. Ilyen körülmények között az elnöki tanács mai ülésének nem lesz és nem is lehet módjában azon kérdés felett dönteni, hogy a vajdasági magyarság a legközelebbi választáson kit támogasson szavazataival. Meg vagyok arról győződve, hogy az elnöki tanács mai ülésén hozott határozat ennek a felfogásnak fog kifejezést adni, bár a fuzió gondolatát kategorikusan visszautasítani aligha fogja.

Az elnöki tanács mai ülésén Novisáról dr. Brezovszky Nándor országos társelnök és Ugray Lajos országos al-elnök fognak résztvenni.

A rendőrség megállapította a piaci árakat

Karácsonyig nem tűr árfelhajtást

A Notáros Boriszlav rendőrkapitány vezetésével a városi rendőrség részéről megindított árdragítás elleni küzdelem ismét egy újabb fontos lépéssel jutott előre. A naponként hivatalosan megállapított piaci árakat véve alapnak a rendőrség tegnap kiadott egy árjegyzéket, mely kötelező minden piaci árusra nézve. A rendőrség elrendelte továbbá, hogy Karácsonyig, vagyis december hó 25-éig ezek az árak semmiesetre sem léphetők túl s ezzel elejét akarja venni annak a drágasági hullámnak, mely a Karácsony előtti hetekben rendszerint be szokott köszönni a novisadi piacon.

A rendőrség felzárkóztatja a vevőkörzön- séget, ügyeljen a rendelet betartására és ha visszaélésekről értesül, bizony haladéktalanul jelentést a rendőrségen. Azon házaló kofák ellen is megindul a büntetőeljárás, akik házról-házra járva, a maximálisaknál magasabb árakat kérnek el piaci árukért. Szintugy meg fognak büntetni olyan vevőket is, akik magasabb árakat fizetnek vagy ártul- lépéseket nem jelentenek fel.

A rendőrség által tegnap megállapított, december 25-éig érvényben ma- radó piaci árak a következők:

káposzta fejenként	dinár 0.75-2-
paprika-babura 3-4 drb	1-
paradicsom kg.	5-6-
zöldség kötegenként	0.50-1-
kalarabé	0.75-1-
kelkáposzta fejenként	1-3-
torma kg-ként	8-13-
sárgarépa kötegenként	0.75-1-
cékla	0.75-1-
zöldbab kg-ként	10-18-
szarazbab "	4-6-
bnrgonya "	2-2.50-
vöröshagyma	2.50-3-
foghagyma	10-12-
elsőrendű alma kg-ként	4.50-6-
másodrendű "	3-5-
szőlő	9.50-12-
dió	8-10-
gesztenye	6-9-
teavaj	72-80-
házivaj	55-60-
tehénturó	12-16-
tejfél literenként	25-50-
tej	3.50-5-
tojás darabonként	1.75-2-
tyúk páronként	55-70-
csirke	30-40-
pulyka	160-200-
sovány liba	170-190-
hízott liba kg-ként	26-28-
sovány kacsza páronként	60-80-
hízott kacsza kg-ként	26-27-
borjú	22-24.50-
szarvasmarha	10-11.50-
hízott sertés	20-21.50-
birka	7-8-
pontyt	20-30-
harcsa	40-50-
kecsge	40-50-
apróhal	12-15-

Az árak a mai napon életbe is lépnek.

A választói névjegyzéket kiegészítő-bizottság hétfőn tartja első ülését a városházán

Hogyan kell kérni a névjegyzékbe való felvételt — Az összes igazolványokat díjmentesen kell kiadni

A parlament feloszlása után 15 napig egyénekenkénti felszólamlás utján kiigazítják a választási névjegyzéket. Ez a kiigazítás — mint azt a Délbácska már megírta — november hó 25-ig tart. Ez alatt az idő alatt kell mindenkinek kérnie a választói névjegyzékbe való felvételét, mert aki november 25-ig nem adja be kérvényét, annak nem lesz szavazati joga a február 8-i választáson.

A reklamációs idő alatt a kérvényeket felülvizsgáló bizottság minden öt napon tart ülést, amelyen felülvizsgálja a beérkezett kérvényeket. A bizottság elnöke dr. Sztéfanovics Zsárkó polgármester, tagjai pedig két tanácsnok és a kibővített tanács öt tagja. A bizottság első ülését hétfőn fogja megtartani, miután már igen sok kérvényt adtak be olyanok, akik felvételüket kérik a választói névjegyzékbe. Sajnos azonban, hogy csak nagyon kevés magyar kérte eddig felvételét a választói névjegyzékbe. Nagyon jól tudjuk, hogy a választójogosultságot igazoló okiratok beszerzése igen sok utánjárásban kerül, ez azonban ne riassza el azokat, akiknek eddig nem volt választójoguk, mert ha nem járnak utána, akkor továbbra is jogfosztottak maradnak.

A kérvényhez a következő iratokat kell mellékelni: illetékesi bizonyítvány, igazolvány a büntetlen előéletéről, arról,

hogy nincs gondnokság vagy csőd alatt és bizonyítvány arról, hogy hat hónap óta Novisadon lakik. Ezenkívül az állampolgárságot is kell igazolni. Az illetékesi bizonyítványban lehetőleg azt is fel kell tüntetni, hogy az illető már 1910. január 1-én is itt bírt illetékesi és ez igazolja az állampolgárságot. Aki illetékesi bizonyítványt akar kivenni, az vigye magával katonai iratait és adókönyvét, ha pedig ő maga nem fizetett még adót, vigye magával atyja vagy anyja adókönyvét. Az illetékesi bizonyítványt a jegyzői hivatalban (l. em. 26) kell kérni, a büntetlen előéletet igazoló bizonyítványt a rendőrség büntügyi osztálya (földszint 9); a bizonyítványt, hogy nincs gondnokság alatt, az árvaszék adja ki; azt hogy nincs csőd alatt, pedig a törvényszék igazolja. A rendőrbeljelentő hivatal igazolja pedig a hathónapi egyhelyben lakást. Aki 1910. január 1-én nem volt illetékesi és ezt nem tudja igazolni, annak kérni kell az állampolgársági bizonyítványt. A bizonyítványt a jegyzői hivatalban kell kérni, amely azt a belügyminisztérium láttaozása után kiadja.

Aki a választási névjegyzékbe való felvétel miatt kéri ezeket a bizonyítványokat, annak azt teljesen díjmentesen és 24 óra alatt kell kiadni.

Házépítő szövetkezet alakul Novisadon

A város valószínűleg egymillió dináros költséggel támogatni fogja a tisztviselőlakások felépítésének tervét — Százhatvan ezer dinárba fog kerülni egy kétszobás családi ház

A „Délbácska” már az elmúlt héten jelentette, hogy May Alfréd pancsevői építésmérnök, aki felépítette a pancsevői tisztviselőtelepet, tárgyalásokat kezdett illetékes körökkel Novisadon, hogy hasonló feltételek mellett itt is felépítse a tisztviselői házaikat. Az eddig lefolytatott, előzetes tárgyalásokon megállapodás jött létre egy

házipítő szövetkezet

megalakítására vonatkozólag. Az összes érdekelt tisztviselőket (320 beépítetlen tisztviselőtelek van Novisadon) legközelebb értekezletre hívják össze, sezen a vállalkozó mérnök részletesen ismertetni fogja az építkezés költségvetését, előnyös feltételeit. Ha minimálisan har-

manc jelentkező akad, úgy a szövetkezet megalakul. A vállalkozó terveit anyagilag Dungevicsky Lázár mérnök támogatja, de a legmesszebbmenő morális támogatáson kívül a város is egymillió dináros kamatmentes kölcsönt biztosít a vállalkozás számára, amely egy modern, kétszoba, előszoba, (minden szoba parkettel burkolva) fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló családi házat százhatvan ezer dinárért fog felépíteni. A szövetkezetben résztvevők kölcsönösen garanciát vállalnak egymásért mindaddig, míg az építkezés költségeinek utolsó részletét is ki nem fizetik. A novisadi házipítő szövetkezet a legközelebbi jövőben már megalakul.

Az „államellenes” Mária-kongregációk

Középszkolai tanulók nem lehetnek a Mária-kongregációk tagjai

Pribicevics Szvetozár tanügyminiszter, aki nemrégben ismét életbeléptette a névgyelemzés közsismert rendszerét, tegnap egy újabb rendelettel tett tanubizonyoságot arról, hogy az új Pasiczkormány kisebbségi politikáján semmit sem változott azon idő alatt, amely a Davidovics-kormány kinevezése óta a mostani kormány hivatalba lépéséig pergett le az idő homokóráján. A magyar közvélemény előtt népszerűnek éppen nem nevezhető közoktatásügyi miniszter tegnap rendeletet adott ki, mely szerint középszkolai tanulók nem lehetnek a Mária-kongregációk tagjai és nem lehetnek be olyan sportegyesületekbe sem, amelyek nemzetiségi, (kisebbségi) vagy felekezeti alapon szervezkedtek meg.

A magyar közvélemény egy percig sem kételkedik abban, hogy e drákói szigorral megfogalmazott rendeletet hasonló szigorral végre is fogják hajtani. Ugyanez a közvélemény azonban indokolt csodálkozással kérde, hogy milyen „szakvéleményt” terjeszthettek Pribicevics elé a Mária kongregációkról? Mit gondol a Miniszter Úr, milyen „destruktív” egyesületek ezek az indextre juttatott kongregációk? Nem kételkedünk abban, hogy Pribicevics jóságos vezető még az ilyen rendletek kiadásánál is, viszont meg vagyunk győződve arról, hogy ez a rendelkezés egy olyan referátum alapján

látott napvilágot, amelynek ténybeli adatai megközelítőleg sem felel meg a valóságnak. A Mária-kongregációk tisztán a vallásos és erkölcsi élet elmélyítésére alakult intézmény, amely, mint ilyen a világ minden tájékán mérhető távolságban áll a politikától és mindentől, amely ezzel a súlyos kompromittált fogalommal összefügg. A Mária-kongregáció nem üz semmiféle nemzetiségi propagandát, mert minden ilyen szűkre határolt korlátot annak a minden földrészre egyetemes érvényű Mária-kultuszhoz szolgáltatásban áll, amelynek jótékony hatásai elől bűn és könnyelműség elzárni azt a fiataloságot, amelynek erkölcsi megújodása egy azzal a hittel, amelyet a mindanyunk jövőjébe vetünk. Mi tudjuk, mit akarnak a Mária-kongregációk, de ebben a kérdésben a közoktatásügyi minisztert nagyon felületesen és — merjük állítani — nagyon rosszindulatulag informálták. Mi a hit és az erkölcs kérdését nem tudjuk szétválasztani. Mi tudjuk, hogy a Mária-kultusz a legtisztább ideálok követésére buzdítja az ifjúságot és a Pribicevicsnél nagyobb szellemekkel valljuk, hogy „az állam talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől...” De ezt Pribicevicsnek is tudnia kell. Ő azonban megtagadhat bennünket. Ő adhat más ideálokat is, de el ne felejtse, hogy nemcsak az ideál az óvé, de — nemzete előtt — a felelősség is.

Tomán Károly:

Mesezajlás

Budapest. November közepe. A budapesti színházak a helyarákat 30-50 százalékkal leszállították. Ez az engedmény nem azért következett be, mintha az igazgatók altruisztikus rohamokat kaptak volna, ahogy a nyilatkozatok kifelé mutatják: széles tömegeknek bejutása a parterra... mindenkinek van joga a kultúrához stb. stb. Ezeket az emberbaráti pózokat, amibe a konjunkturában zsirosra hízott színházi tőke burkolódzott, erősen megtépták az az itt-ott elhangzott nyilatkozatok.

A tünetek nemcsak itt, hanem Bécsben s jóformán az egész kultur Közép-Európában ugyanazok. Gyakoriak az esetek, amikor egy másfélrezes befogadóképességű színház nyolcvan-száz ember előtt játszik s jó darabokat játszik, mert a súlyedés nagy erőfeszítést idéz elő.

Megindultak a viták; vádak hangzottak el, s mind egy helyre jutott: A mozi. A mozi elvonja a publikumot, ez nem is művészet. Cikk épügy, mint a szappan vagy a purgó, amit az újságok hirdetnek, mert megfizetik.

Ezek mögött a szavak mögött vivja meg a küzdelmét egy öreg, tradicionális, emberi és egy fiatal életerős — talán még néha dőcögő — művészet. Mert a mozi az, ahol giccs is akad gyakran. Kontár munka. De vajjon, mert száz és száz rossz darab iródott, lehet-e a szinpadot eltilteni? Mert sok volt a ripacs levon-e az valamit Sarah Bernhartok, Dusék művészetéből?

Egy kis művész járta végig Európát, de hogy járta végig? Párisban, sőt Budapesten is rendőrkordon se tudta rendbentartani a tömeget, amely a fogadásnál önként megjelent.

Hát ki ez a gyerek? — vetette fel egy, a szinpadhoz közelálló egyén. A politikuskok jöhetnek, mehetnek, senki sem kíváncsi rájuk. A művészek B listára kerülnek. Legfeljebb koldulni mehetnek az Operaháznak, mert Budapesten alig akad ember, aki egy operai páholyért hajlandó 6-700.000 koronát (600-700 dinár) adni. S ez a gyerek! „Semmi más, mint egy aranyos kölyök, amilyen mindennap négy-öt érkezik legalább a Keleti pályaudvarra.”

És mégis ebben a kis emberben, aki féltő gyerekszemekkel ijedt az éljenző tömegre, önmagát, a megváltozott mentalitást, az ezerkilencszázhuszonnégy énjét tombolta az ember.

Más ennek az új művészetnek az anyaga. Nem az író, hanem a rendező jóformán az alkotója a darabnak, akinek a személyével bukik, vagy győz. Az emberábrázolásnak legplastikusabb ugyszólván legzamatosabb tere nyílik típusokban: a jelenből, multból, jövőből.

Világok tárulnak fel, csodálatos partok. Nincs határ, se tér, se idő. Itt választja el egy óriási úr a szinpadtól. Ott mindig értem, hogy én itt ülök a harmadik emelet utolsó előtti sorában. S odalenn történik valami a szinpadon, ami az élet, ami fáj. De Jvgeredményben mindig kettő van: én és a szinpad.

Ez se dráma, se regény — ez mozi. — Folytonosan történő képek hosszú sora, amiknek pszichológiai alapjuk az, hogy — hallgatnak. Ha egyszer megszólalna, úgy vége volna; kártyavárként dőne össze a világ, amint az illúziók, az el nem ért megálmodott álmok fonnak glóriaként a ma emberének megkínzott homloka köré.

Ebben van a film nagy ereje. A szubjektivitásában, ami más korlátokat nem von ember és ember köré, mert az intellektuál épügy megtalálja benne magának azt, amiért érdemes volt elöltölni egy-két órát, mint az intelligencia alacsonyabb fokán álló ember.

Ezért tapsol ennek az új művészetnek végig ezen a sárgolyón Amerikától Ausztráliáig, Európáig nagyváros és falu. És ha a körutak éjszakájába sokszor nem a legjobbat hazudja a vilanyfényes reklám, mert a hivatalos kritika, aminek kötelessége volna a nagyközönséget tájékoztatni, elzárkózik előle, mégis szeretik mert „a mozi a huszadik század gépkultúrájának csodálatos tündérmeséje”.

VASÁRNAP

Figyelmeztetés a sirból Szélgjegyzet egy bécsi gimnazista öngyilkosságához

Egy bécsi nyolcadik gimnazistát, aki tiszteletlenül viselkedett tanárjával szemben, kicsapták az iskolából. A gyerek hazament és kiugrott az ablakból. Alapjában véve: ha szomorú eset is, nem rendkívüli.

A rendkívüli a dologban az, hogy a bécsi sajtó, amelynek igazán nincs oka panaszkodni, hogy kevés anyaga van, különösen most, amikor vasúti sztráktól elkezdve Castiglioni vergődéséig állandóan a nagy események acélfüldőjében izzik, egyöntetűen kiemeli e hirt a rendőrségi rovat szürke soraiból és a vezércikk helyére helyezi.

Rendkívüli: maguk a diákok is nagygyűlést hívtak össze tragikus sorsu társuk teteme felett. Sokszáz gimnazista és realiskolás fiú- és leányököndék összegyűlt a bécsi Városháza nagytermében és igen heves vita után, amint azt a felbőgölés láttá, rezolúciókat hoz. Egy osztrák államtitkár fia viszi a szót és a többi kipirult arccal és ökölszorult kézzel helyesel.

A koravén generáció létezésének bizonyítéka, e „nagygyűlés” határozatában ezeket mondotta ki:

Vegyétek ki a disciplinális büntetés jogát az egyes tanárok és tanári értekezletek kezéből és az iskolaközösség intézményeire ruházzátok át. Hívjátok össze a bécsi iskolaszéket és minden iskolakonfliktusban ez döntson. E döntésnek a tanárok és a tanítványok egyaránt vessék magukat alá.

E sorok írója nem szivesen nézi e nagy diákmegmozdulást, gyerkőcmerek parancsosztoztatását és nem sok jót vár a „diáktanács” intézményétől. Nem, nem tetszik nekünk, hogy komoly képpel gyűléseznek a „nebulók”, akiknek tanulni kellene és akiknek jobb, ha minél később jömszerkednek meg a politikai harcra. És aggodalmunkat még az a tény sem szünteti meg, hogy a bécsi diák esetében az öngyilkosnak volt igaza, mert aki a maga igazságáért meghal, annak mindig igaza van; de még az sem, hogy a városi iskolatanács szembehelyezkedik az illető tanárkonferencia határozatával, annak határozatát megváltoztatja és hatálytalanítja. De az is bizonyos, hogy e kérdés felett nem lehet napirendre térni, hogy Schwartz abnormális lelki berendezéssel bírt... hogy majd nem fogjuk ütni, megszegyeníteni a gyereket... mielőtt kicsepnék, „konzideráció alaposabb tárgyává” tesszük. Lehet, hogy azoknak van igazuk, akik a diákok feletti fenyegetési jogot nem egyéni, de intézményszerűvé akarják tenni és a büntetése előtt kvázi, peres eljárást akarnak lefolytatni, esetleg figyelembe véve a szakértői jelentéseket. De ha intézményes preventív intézkedésekre gondolkodunk, am csinálják a tanárok maguktól, jöjjön rá a pedagógia önként és ne kerüljön abba a pedagógiai helyzetbe, hogy a diákok adjanak nekik a jövőre néve tanácsot.

A diákok élete a tanárok előtt nyílik meg legközvetlenebbül. Mi csak kitéintünk az ablakból és meglepve látjuk, hogy mily komolykodó, öltözökdeiseiben is léfít majmolóbb fiatal emberek és kisasszonyok vonulnak el szemünk előtt. Látjuk, hogy a mozik bejáratai előtt ödöngenek és napilapok kandikálnak ki zsebeikből. Semmit sem lehet elrejtteni előttük és bizonyos tekintetben többet tudnak, mint mi, mert ösztönösen illeszkednek be az új technikai világba, nekünk pedig bele kellett tanulnunk. Politikai, társadalmi, morális itéleteik problémánkülkeik és nem habozók, mert nekik nem kell két kor különböző felfogása között választaniok.

Bécsi gázkoks, szén és fa
Schönberger és Társa cégnél, Örmény-
ut. Telefon 401. (9827-2-0)

Ujabb éhségkatasztrófa fenyegeti Oroszországot

Tizenötmillió ember kenyér nélkül

Berlini tudósítónktól: Oroszország népére az idén ismét nagy megpróbáltatások vannak. Moszkvában is beismerték, hogy az idej termés igen rossz volt, azt is kénytelenek bevallani, hogy az 1921-ben sujtott vidékek lakossága újból éhségnek megy elébe. Az optimista bolsevik statisztika beismeri, hogy az idén 7 millió embert fog az éhség sujtani. Ez megdöbbentő. Hiszen tudhatjuk jól, hogyha ők 7 millióról beszélnek, ugy sokkal több lesz azoknak a szerencsétleneknek a száma. Amerikai szakemberek legalább 25 millióra becsülik az idén éhező lakosság számát és ha ez a szám talán kissé túlzott, ugy 15—16 millióval eltalálhattuk a helyes mértéket. Ez azonban azt jelenti, hogy az idej katasztrófa sokkal nagyobb lesz, mint az 1922-es volt. Tétézi még ezt, hogy külföldi segítség nem várható, mert a többi kormány, hasonlóan az amerikaihoz, nem hajlandó segítségére sietni a rozoga bolsevik államgépezetnek. A moszkvai diktátorok pedig nem tudnak segíteni magukon, mert az angol választások elvették tőlük még azt a reményt is, hogy pénzhez juthassanak.

Terjednek a járványok

Tétézik a csapást a fellépő járványos betegségek. A külföldi segítőakciók visszavonulása óta ijesztő mértékben terjednek a járványok. A bolsevisták szerveztlensége e téren is elszomorító eredményekről számol be. Siencoskó, népegészségügyi népbiztos statisztikája bevallja, hogy az 1924. év kilenc hónapjában 260.000 skorbut, 706.000 tifusz és 4.800.000 maláriához hasonló új megbetegedés történt. Az utóbbi új nyavalya szintén, mint említett társai, a rossz étkezés és a nyomor következménye. Külföldi orvosok szerint igen veszedelmes, 20 százalékos halálozással járó baj. Szóval itt is majdnem egymillió haláleset — a vörös uralom kontójára. Különösen Dél-oroszországban lép fel és már egész vidékek forgalmát megakadályozta fellépése. 1924 telén még gyógyszerek sem lesznek Oroszországban, mert hogy a járványok fokozott mértékben fellépnek és külföldi segítség nincsen, az bizonyos.

Nincs amerikai segítség!

1921-ben, 1922-ben az amerikaiak nagyarányú segítőakciót kezdeményez-

tek. Az America Relief Administration fiókjai minden nagyobb helyiségben nemcsak élelmiszert, hanem ruhát, cipőt, gyógyszerert osztottak ki az éhség által sujtott vidékeken. Sok millió dollár értékű élelmiszer és áru vadorolt Oroszországba. A éhség nyomán fellépő betegségek leküzdésére orvosok és ápolószemélyzet állott rendelkezésre. Az „A. R. A.” szervezetei azóta feloszlottak és visszatértek Amerikába. A többi külföldi segítőakció is beszüntette működését. Tették ezt pedig abban a pillanatban, míhelyst Szovjet-oroszország gabonát kezdett exportálni, Washington értesítette a vörös vezetőket, hogy addig, amíg gabonát exportálnak, nem hajlandók semmiféle emberbaráti akcióra, mert nincsen kedvük a szovjetháztartás egysúlyát bármi módon is elősegíteni. Ugyanezt a választ kapta nemrég a párisi orosz segélybizottság. Az amerikai kormány válaszában hangsúlyozta, hogy eredeti álláspontjától nemcsak, hogy el nem tér, hanem még pénzügyiséget nem tűr. Nem fogják megengedni, hogy egyetlen egy búzaszem, hogy egyetlen egy dollár menjen Oroszországba, amíg a szovjet a lakosságnak olyan életbevágóan szükséges gabona exportjával fel nem hagy.

Miért szükséges a gabonaexport?

Krassin és Sokolnikow népbiztosok nemrég kijelentették, hogy az egyetlen mód, amellyel a szovjetállam háztartása fenntartható: a gabonaexport. Csak így tudják az immár 8 billió aranyrubel deficitet és rombolást okozó kommunista rezsimet fenntartani. Az új pénzegység, a csernovec, ideig-óráig tartó stabilitása csak ez uton lehetséges. Ha ez megdől, teljes anarchiába süllyed az uysis döcögő államgépezet és a rettegett ellenforradalom felüti a fejét. Ha pedig az győz, a bosszu rettetes lesz. Ezt jól tudják a vörös diktátorok és ezért inkább feláldoznak újabb milliókat — hiszen az emberélet szerepet nem játszik náluk —, hogy rendszerüket és bőriket megmenthesék. Nem is restelik nyíltan kimondani, hogy milliók halálának árán fenu fogják tartani a szovjetrendszer, hogy nem rettennek vissza semmiféle eszköztől. Pedig az eljövendő orosz tél borzalmas perspektívát tár az emberiség elé.

Egy magára maradt ország

Az angol Foreign Affairs szenzációs cikke — Miért maradt el az olasz-román-spanyol szövetség

Az utolsó években a román külpolitikát a körülvevő és területeiktől megfosztott országoktól félelem irányítja. Ezt a külföldi sajtónak a meggyőződését az angol Foreign Affairs, legutóbbi száma hosszabb fejtegetés kíséretében ad tudtul az angol külpolitikai vezetőknek.

Az állandó félelem Romániát a kisanthoz kényszerítette. Ezen félelmet a nevezett lap feleslegesnek tartaná, ha a nemzeti kisebbségekkel szemben Románia más eljárást folytatna. Mivel azonban ezen bánásmóddal felhagyni nem akar, azért olyan szövetségek megteremtéséhez ragaszkodik görcsösen, amelyben jelentéktelen szerepet játszik. Az eddigi szövetségeseiben Románia nem nagyon bizik. Külön-

sen mióta Bánátot megkaparintva a szerbekkel méltatlanul bánik s amióta emiatt a jugoszláv sajtó felszólította az oroszokat, hogy foglalják vissza Besszarabiát. Ezen a napon Szerbiában a miniszterelnöktől az utolsó pásztorig mindenki ünnepelne. Beograd vissza is utasította a szerb-román fellépést Oroszországgal szemben ami a legolvasottabb romániai lapok egyikét azon elkeseredett kérdésre ragadtatja: vajjon Szerbia szövetségese-e még Romániának? Azért ez az angol lap azon nézetnek ad kifejezést, hogy egy orosz-román összeütközés esetén a kisanthoz szétessenek.

Románia tehát más barátokat keres. Ez évben a román sajtó dicsőimmuszokkal ünnepelte Mussolini és Itália

barátságát és egy olasz-spanyol-román szövetség létesülését sürgette. Ez azonban létre nem jöhetett, mert Mussolini a hátralékos román tartozás kiegyenlítését követelte a szövetség létrejötté gyanánt. Erre a román lapok Mussoliniról kisütötték, hogy nem lehet vele szövetségre lépni, mert közel áll Zita excsászárné környezetéhez, amely pedig Romániával szemben ellenséges indulatu. Így maradt el a román királyi pár madridi útja is.

E két szövetség meghiusultával Románia csak Franciaországra és Lengyelországra számíthat. Az előbbi lőszerezéssel és esetleg pár ezer gyarmati katonával támogatná Romániát, az utóbbi pedig teljes erejével, amennyiben a lengyel határra támadó szovjet-hadsereget lekötve tartaná, de emiatt Románia a beszaráb fronton az említett esetleges pár francia ezredet leszámítva magára maradna.

Innen-onnan

Mennyi adót fizet a világ két leggazdagabb embere? Newyorkból jelentik: A kormány közzétette a befolyt jövedelmi adók kimutatását, amelyből megállapítható, hogy a jövedelem a múlt pénzügyi évvel szemben az idén emelkedést mutatott. A június 30-án végződött 1924-i pénzügyi évben a jövedelmi adó 1841759000 dollár tett ki. Az ifjabb Rockefeller 7435160 dollár jövedelmi adót fizetett egyénileg. A Standard Oil Comp. mint vállalat külön fizette adóját. Henry Ford 2467946 dollár jövedelmi adót fizetett személyi jövedelme után, míg a Ford gyárak 14449673 dollár jövedelmi adót fizettek a szövetségi pénztárba.

Egy mozdony Londonban berobogott egy áruháza. Londonból jelentik: Szokatlan baleset történt az egyik forgalmas londoni utvonalon. Londonban még van közúti gőzvasut s egy ilyen szerelvény lokomotívja az egyik utcakeresztes fordulójánál kiugrott a sínekről, elszakadt a három személykocsitól és beeszaladt egy áruháza. A kazán azután felrobbant és a kipattanó szikráktól kigyulladt az üzlethelyiség.

Uj orosz forradalmi darabok. A moszkvai színházak november folyamán két új darabot mutatnak be. Az egyiknek a címe: „Az idő öröksége”, szerzője I. S. Platonow, kinek darabja 1920-ban játszódik le s színlapján motóként a következő propagandatétel szerepel: „Az ugynevezett szociális bünyösök a kapitalista rendszer örökségei, így a féltékenységből elkövetett gyilkosság is a kapitalizmus maradványa. A kommunista rendszerrel el fog tűnni ez az átkos hagyaték is.” — A másik propaganda-darab címe: „Balfelé” Háromfelvonásos komédia, melynek szerzője Sergei Ausländer. Cselekménye: egy oceanjáró hajó fedélzetén az utasok között egy orosz gyermek is van, ki egy orosz gróf álneve alatt Amerikába utazik, hogy az ottani ifjúsági szervezeteket a bolsevizmusnak megnyerje. A hajó valaha orosz tulajdon volt s a fehér gárda tisztjei adták el az idegeneknek. A hajószemélyzet is csupa volt orosz tengerész, kikkel az idegenek rosszul bánnak. A kis kommunista megagítálja a tengerészeket, kik megölik a kapitányt s a kormányt elfordítják „balfelé”. Így a hajó Amerika helyett Szovjetországra jut. — Hogy aztán ezeknek a propaganda-daraboknak van-e irodalmi értékük, azt emnyiből is bátran tagadásba merjük venni.

HIREK

Pipatórium

Levendula-illatos interiőr. Az órák pici léptekkel penegve járnak az idő táncát. A kályhában tűz durusszol, a karosszékek tarka macska alszik. A nagy butorok boldogan zsonganak s a szobába beillan egy marék napsugár. Csönd. Mult. Boldogság-illatos csönd, mely átitat fűgönyt, embert, butorokat. Itt semmi se külön, minden egy lélek darabja s a csönd becéző kézzel ringatja, kik az életnek ezt az álmat alusszák.

S a pipa. A pipa az íróasztalon. A kedves pöfékelő szerszám, melynek öble annyi álmat tartogat. Micsoda Isten áldotta meg, hogy ennyi boldogságot, ennyi nyugalmat rejteget? A pipa ennek a képek a lelke, mintha minden, a cica, a karosszék, a bejötték az almáriomon, mind finom fonállal volna hozzáakasztva. Talán valami jótékony manó rejtezik füstös mélyében s megmenti csintalanul az élet csöndes képeit. Csitt, gyerekek, meg ne néztek, mert elriad s elviszi magával nagyapó álmat!

S hozzáfűződnék az emlékeink is. A halovány arcképek az asztalon, évek n át néző, finom mosolyaikkal. Fehér-hajú, halk nagyanyák, fehér szellemekkel, jókedvű, kemény nagyapák, örök ifjúkkal. Hozzáfűződik egy régi világ, a multnak a lelke, hozzáfűződik az a varázsos csönd, mely erőt és egészséget osztogat. Hozzáfűződik mindaz, amitől mi mérhetetlenül vágyunkat akarnók tévelyegve és tántorogva hozzátapasztani.

A mi lelkünket szuronyok szántották és hajunkat drótsövények fésülték. Mi nem értjük ezt a csöndet és elfelejtjük a szerszámait. Mi nem tudunk már szállongó füstkarikák között álmodozni, a mi perceinket lefogaladják a láz víziót. De csuf vergődéseink között is szabad a multat idézni s annyi vig pipadall utján érzékeny elégiát mondani a pipára: Ó pipa, csöndes boldogság-szerszám, gyere vissza, ezentúl jók leszünk, megbecsülünk, visszavonjuk minden izellen humorunkat, bársnyos tokban tartunk, de hozd vissza a békét, add vissza a csöndet, add vissza az álmat.

S talán van is reményünk, hogy a pipa meghallgat minket. A világ fölött ma három nagy pipa pöfékel: Herriot pipája, Dawes pipája és Baldwin pipája. Barátságos füstjük karikái itt is, ott is feltűnedeznek a horizonton. Talán ez a három pipa meghallja a kérsélt és visszalopja a csöndet. Talán lelkünk pernye-esői helyén újból feltűnnek a finom, kékálomkarikák s akkor ismét lesz mesét penegő óra, bársnyarcs csönd és boldog álmodás. Akkor ismét álom lesz életünk áma s szörnyű lidérc helyett és ismét lesznek erős fiúk és vidám nagyapák. Akkor ismét lesz levendula-illatos interiőr, csendes kis utcák és nyugodt mezők s mindezek fölött az ég aljáról fogja eregetni a békefűstöt, a csöndes bársny-felhőket a három nagy mesepipa.

— Szombaton lesz a városi közgyűlés. A kibővített városi tanács közgyűlését szombaton e hó 22-én fogja megtartani. A közgyűlésen, ha eddig nem érkezik meg Novisadra az újonnan kinevezett főispán, dr. Sztéfánovics Zsárkó polgármester fog elnökölni.

— Árverés. A városi adóhivatal hétfőn, 17-én délelőtt 10 órakor a Sremska utca (Strand ut) 12. számú házban nyilvános árverésen elad egy zongorát, három villamos motort, egy tükört, egy íróasztalt, tizenkét gyalut, hat famegmunkáló gépet és egy kanapét.

— Felhívás a novisadi munkás esperantistákhoz! A kör vezetősége ezután is felkéri a t. eszmetársakat, hogy folyó hó 17-én este 7 órakor a Munkás Otthonban tartandó taggyűlésen okvetlenül jelenjenek meg, a titkárság

— Lopás a Kralja Alexandra-utcában. A Totovics János és fia cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy a cégnek egy nyitott fészereből 500 dinár értékű faldiszt és két lószerszámot loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Verekedés a Bácsföldvár-csurogi országuton. Két évvel ezelőtt Bácskogradistén Müller keresztény napszámoknak fogadta fel Sipos Jánost és heti 300 dinár bért ígér neki. Amikor Sipos elvégezte a munkát Müller csak 100 dinárt fizetett Siposnak. Ez bántotta Sipost és amikor Földvárról Csurog felé mentek Sipos felelősségre vonta Müllert. A szóváltás hevében Sipos bicskát rántott és combján megsebesítette Müllert. A novisadi törvényszék ezért tegnap 3 havi fogházra ítélte Sipos János napszámot.

— Elhalasztották az árverést a Chotek uradalomban. A pénzügyigazgatóság adótarozás miatt e hó 15-én és 18-án nagyobb mennyiségű tüzfát akart elárvereztetni a Chotek-uradalomhoz tartozó Mladikovina erdőben. Ezt az árverést most a pénzügyminisztérium rendelkezése elhalasztották.

— Mulatságos és tanulságos történet a nemzetiségi dzsungelből. Prágából jelentik: A régi elcsehsítések módjára most az elcsehszlovákosítás a divat. Pedig az is tilos volt és ezt sem muszáj túrni. Hogy miképpen megy mostanában az elcsehszlovákosítás azt élténken illusztrálja az alábbi mulatságos eset: Egy grusbachi (morvaországi) gyermeket a tanügyi referátus intézkedésére kizárták az ottani német iskolából és a cseh iskolába kényszerítették. Az indokolás, amelynek alapján ez történt, azt mondja: „a szülők cseh eselédet tartanak és otthon sokat beszélnek csehül, tehát ipso facto a szülőket cseh nemzetiségűeknek kell tekinteni akik valószínűleg csak újabban valják most magukat németeknek.” A legfelsőbb közigazgatási bíróság azonban, ahová a nagy aktatömeggé megnőtt ügy a szülők felebbezése folytán felkerült, megváltoztatta az alantas hatóságoknak kitémő humorizációra való döntését és úgy intézkedett, miután a szülők német nemzetisége kétségen kívül megállapítható volt, hogy a szóban forgó gyermek a német iskolában folytathassa tanulmányait. Csupán arról feledeztek meg, hogy miképpen pótolja most ez a kis német diák azt a másfélvet, amit a hatóságok fölösleges aktaszaporítása közben saját hibáján kívül elvesztett?

— Csirketolvajok. Tegnap éjjel ismeretlen egyének látogatták meg a limánon levő Radulovics villát és elvitték az összes tyukokat. Surinkics Milától 2 pár csirkét, Cvetkovicstól 3 tyukot, Radulovicsstól pedig 1 pár pulykát loptak.

— Felmentették a felség sértés vádja alól. Urbán Ferenc újfutaki lakos ez év elején egy futaki koreszmában ivott és már megfellelősen ittas állapotban volt, amikor egyszerre éltetni kezdte a Habsburgokat és államellenes kijelentéseket tett. A szomszéd asztalnál ülők azonban feljelentették Urbán Ferencet. A novisadi törvényszék tegnap vonta felelősségre Urbánt, miután azonban a tanuk mind azt vallották, hogy Urbán teljesen ittas volt, amikor az inkriminált kifejezéseket tette, felmentette a vád alól. A vádlott megnyugodott az ítéletben, az ügyész azonban felebbezett.

— Bicskázás. Paroski Rada és Pribil Mihály pirosi lakosok pénteken este szénavásárlással kapcsolatos nézeteltérés következtében összeveszttek. A veszekedés közben Pribil kirántotta zsebéből bicskáját és Paroskit több helyen megsebesítette Paroskit kiszállították a kórházba, Pribilt pedig letartóztatták a rendőrség.

— Az árvíz károsultak segélyezése. Az árvíz károsultak segélyezésére az állam is nagyobb összeget irányzott elő. Ebből a segélyből a novisadi árvíz károsultak is kapnak. A segély felosztására vonatkozólag ankétet fognak tartani 17-én a városházán, amelyen a földműves szövetkezetek delegátusai is résztvesznek.

„JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság
Novisad. Zrinji Petar ul. 36.

TELEFON: 55.

Foglatkozik a biztosítás minden ágával.

— Ez első agrármérnökök felavatása Beogradban. A beogradi régi egyetem épületében tegnap avatták fel az első agrármérnököt, akik Jugoszláviában végeztek tanulmányukat. Az avatáson résztvett Zserjav Gregor földművelési miniszter is, aki üdvözölte az ifjú mérnököt.

— Halálos ítélet Splitben. A spliti törvényszék kötélt általi halálra ítélte Aras Milet, anyját Aras Annát pedig hat évi súlyos börtönrre azért, mert megölték Aras Ivánt, Aras Anna fiát, illetve Mile bátyját.

— Sarajevóban játékbankot akarnak alapítani. Sarajevóból jelentik, hogy egy olasz és egy francia csoport megbízottai Sarajevóba érkeztek és kérvényt intéztek a rendőrséghez egy játékbank megnyitása ügyében. A franciák hídzse furdón, az olaszok pedig Sarajevó városában akarják megnyitni a játékbankot.

— Szabadlábba helyezték Aranicki Sándort. A novisadi feljebbviteli bíróság dr. Aradzki Mita ügyvéd kérvényére úgy döntött, hogy 100.000 dinár értékű értékpapír letétbe helyezése esetén szabadlábba helyezi Aranicki Sándort. Miután Aranicki Sándor hozzátartozói tegnap letétbe helyezték a 100.000 dinár értékű értékpapírt, az államügyészség tegnap délután szabadlábba helyezte Aranicki Sándort.

— Eljegyzés. Schaner Annuska (Novisad) és Schmidt Mihály (Novisad) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Az első árdragításért feljelentett kereskedő. Tegnap a rendőrség az árdragáság leküzdéséről szóló törvény alapján feljelentést tett a Dimovics N. Sándor király-utcai csemegekereskedő cég ellen, mert 32 dinárt elkért egy doboz datolyáért, melyre rá volt írva, hogy fél kilogrammot tartalmaz, holott csomagolással együtt csak 35–40 kggr. nehéz volt. A Dimovics-cég az első, mely ellen a rendőrség legújabb piaci akciója folyamán feljelentést tett. A kihágás vádja felett a novisadi járásbíró fog ítélni.

Sport

Zemun—Novisad első találkozása. Örömmel hallottuk mintegy három hét előtt, hogy dr. Hadzsi felvetette az ideát és mindjárt meg is valósította a két város közeledését. Ma mikor a zemuni fiúk városuk becsületéért először lépnek porondra Novisadon, csak szeretettel tudjuk köszöntenit őket körünkben. Reméljük a két város reprezentásai átérzik az első találkozó nagy jelentőségét és a játék hevében sem feledkeznek meg arról, hogy ma egymás ellen, de egy célért küzdenek mindketten és ez a Vojvodina sportjának felvirágoztatása.

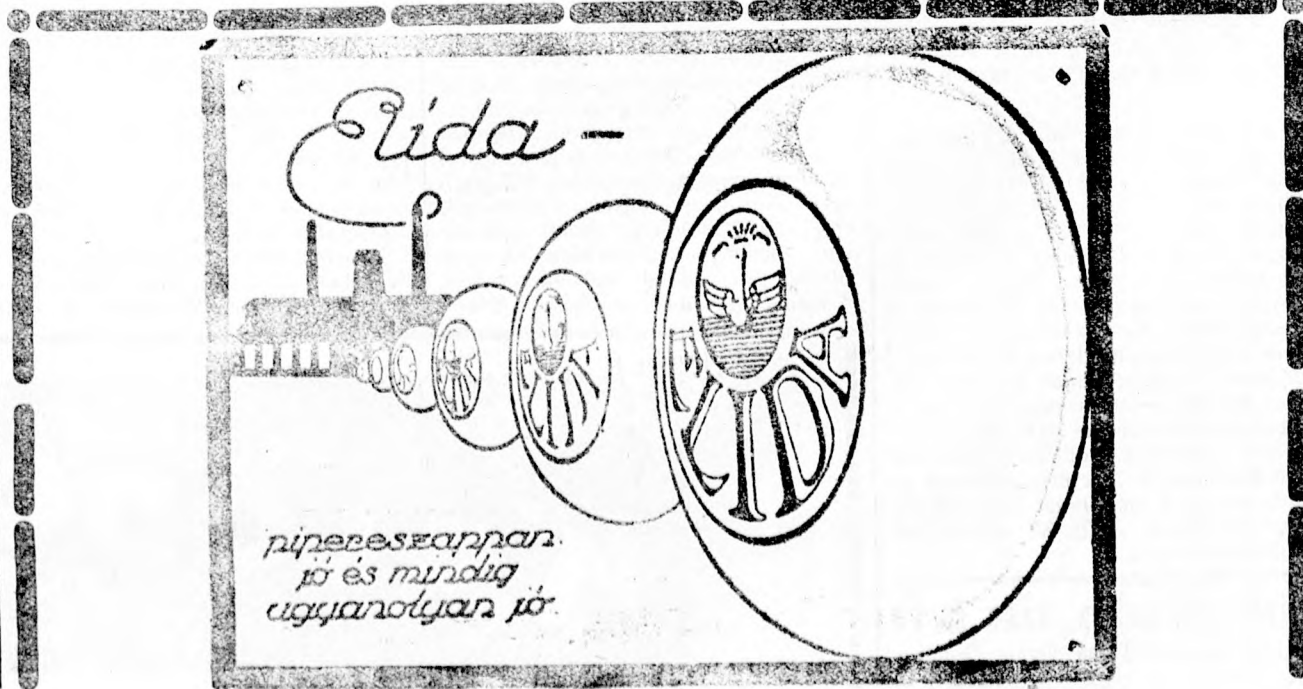
Turáznak a zagrebi csapatok. A Gradjanski december elején Bulgáriában vendégeskedik, — és Karácsonyra Németországba költötte le magát. A „Concordia” Karácsonykor Olaszországba megy, ahol egy velencei mérközéssel kezdi turáját.

A csapatok összeállítása még nem ismeretes, mivel a NAK játékosok helyére tegnap este még nem állítottak másokat. A zemuni csapat névsora sem érkezett meg estig, csak annyit tudunk, hogy a csapatban 4 Vitéz, 3 Spárta, 3 Amatőr és 1 Zask játékos szerepel.

A NAK Suboticán. A SAND meghívásának kellett eleget tenni a NAK-nak, amely ma délután a Bácska-pályán méri össze erejét a jóképességű subotici csapatával. A NAK Alexi nélkül, aki a válogatottban fog szerepelni, áll ki és Grünenberg I. sem szerepelhet sérülése miatt. A csapat 9 órakor indul a következő összeállításban: Paszt I.—Hajdu, Peikert—Schmidt, Róka, Grünenberg II.—Molnár, Dobi, Lerch, Paszt II., Horváth II.

A NAK teadélutánja a Maros vendéglő összes helyiségeiben ma 5 órakor kezdődik. A zenét Tóth Péter és Vanyocki tanár zenekara szolgáltatja. A vígalmi bizottság ezután is meghívja a tagokat és vendégeket is szívesen látnak.

Szezonot zárnak a pecázók. Az ősz lassu visszavonulásra kényszeríti a legfejlettebb, de belügyminiszteriileg jóváhagyott alapszabályokkal egyáltalán nem rendelkező novisadi sportklub, a N.P.C. (Novisadi Pecázók Clubja) tagjait. A hőmérő higánya tekintet nélkül a klubtagok még most is ágaszkodó ambíciójára, néha öt-hat fokkal esik a minusz alá s ugyanakkor diergősen hideg és havat sejtető felhők mázolja szürkére az őszi eget. Az időjárás kiméletlensége fegyverszünet megkötésére kényszeríti a klub tagjait a kétségtelenül ártatlanul és minden különösebb ok nélkül üldözött halakkal szemben. A Dunapart, a „hágli”, a „kisduna”, a „hatszáz” a kátyl rét és a pecázók minden paradicsoma, elcsöndesül és a lombhullató fák alatt tavaszig aligha fog felhangzani egy-egy lelkesült pecázónak indiánokat is megszégyenítő csatakiáltása egy-egy „szerencsésebb fogás” után. A klub levelező-tagjai („nemam kartu”) ismét ostromra alakítják vissza a nyári hóna-

Pokra „bambuszánádá“ előléptetett pe-castanglit és elmaradnak a nagy me-sék is, amelyekben minden tizdekás ponty legalább kétkilóra értékeltetett. A fűrészelt szélű szalmakalap a padlásra vándorol és a csónakok, annyi nagy-szerű „fogás“ néma tanui, valami rej-tett zugba vonulnak, ahol erőt sziv-hatnak korhadt bordáikba a jövőndő győzelmekhez. A körülbelül háromezer főre tehető novisadi nyilvános és titkos pecázó pedig szomorun tekint az el-árvult dugókra és a rozsdá veszedel-mének kitétt horgokra, amelyek mintha mégis azt susognák csendes zörgés-szal... Egyelőre azonban a bealko-nyodott a pecázóknak.

A „Galata Serail“ Konstantinápoly bajnokcsapata a napokban 3:1 arány-ban győzelmet aratott Moszkva válo-gatott csapata felett. A Moszkvában nagy közönség előtt lefolyt mérkőzés volt az első meccs Oroszország és Törökország között a háború óta.

Zene

(—) Az első kamarazene Novi-sadon. A novisadi szerb zeneegyesület e hó 20-án rendezte első kamarazene estjét a Szloboda nagytermében, esti fél 9 orai kezdettel. A nagysikerűnek ígérkező zeneestélyen Novisad legjobb muzsikusi szerepelnek. Fellépnek dr. Mócsné, Waldner Edit, Mayer Margit, Vitaliani Róbert, Pasćan Szvetolik és Róza Ferenc, akik Beethoven, Schubert Mozart és Haydn legjobb munkáit in-terpretálják. A kamarazeneestélyek meg-honosítását a város zeneszerető közön-sége osztatlan szimpátiával fogadja, s ezért úgy a csütörtöki, mint az utána következő kamarazeneestélyek sikere biztosítottak tekinthető. A zeneegyesü-let kamarazeneszakosztályát Pasćan és Vitaliani vezetik.

Elszakíthatlan harisnya

csakis BRACA SCHÖNBERGERNÉL, Novi Sad, Jevrejska ulica 6. szám.

Butorszükségletét

meglepo és olcsó árban csakis HEMLER PÉTER UTÓDAINÁL szerezheti be. - Telefon 256.

Németország újból gyárt fegyvereket

London. A Times ma feltűntet-keltő cikket közöl, melyet a lapnak Németországba küldött külön tudósítója irt. Eszerint a nemzetközi ellenőrzőbi-zottság működése alatt rendkívül su-lyos tárgyi bizonyítékokat talált Német-ország ellen.

Állítólag kiderült, hogy a Krupp-mű-vek az utóbbi időben újból megkezd-ték a puskacsővek gyártását és állító-lag huszezer új puskacsövet fedezett fel az ellenőrző bizottság a gyárban. A Krupp-művek vezetősége a pus-kacsővekre azt mondotta, hogy ezek villamosvasutak kocsitengelyének készültek. Ugyancsak a cikk szerint a könnigsbergi vártüzérséget olyan módon tették mozgékonyvá, hogy az ágyukat teherkocsikra szerelték fel. A német hadsereg minden egyes tagja úgy fel van fegyverezve, hogy a mai német hadsereg ötszörösét is bőségesen el

lehetne látni. Mindennek ellenére ki-jelenti a Times tudósítója, hogy Né-metország nem akar Franciaországgal háborút folytatni. Annyi azonban tény, hogy Németország arra törekszik, hogy újból nagy hadereje legyen.

Tőzsde

Zürich, november 15. (Zárlat) Beo-grad 7.48, Páris 27.42, London 24—, Newyork 519—, Brüsszel 25.15, Milano 22.47, Amsterdam 208.123, Berlin —, Bécs 0.007315, Budapest 0.00695, Prága 15.48, Konstantinápoly —, Szó-fia 3.77, Bukarest 2.85.

Novisadi terménytőzsde

1924. november 15

Hivatalos jegyzékek.

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 szá-zalékos sentai paritásban kötés 370 (300 mm).

Zab bácskai kötés 275 (200 mm).

Tengeri bácskai kötés 172.50 (200 mm), bácskai gömbtengeri 197.50 (100 mm), bánáti Senta paritás kötés 177.50 (300 mm), szerémi 175 (300 mm).

Buzalíszta bácskai nullás gg kötés 50 százalékos kassza 575 (200 mm), bácskai nullás bázis 560 (100 mm), bácskai 2. sz. kenyér kötés 490 (150 mm), bácskai 6. sz. kenyér 340 (100 mm), bácskai 7. sz. kenyér 325 (100 mm).

Bükköny: Beograd paritás kötés 150 (100 mm).

Bab bácskai fehér kötés 430 (100 mm).

Irányzat: változatlan.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat“

Apró hirdetések.

NAGYOBB HELYSÉG műhelynek vagy rak-tárnak kiadó Futaki utca 70. 9911-1-2

ÓNOZOTT RÉZ- és ACÉLÜSTÖK, üstházak legnagyobb választéka VASA MALOČIĆ rézműves műhelyében Novi Sad, Kisačka ulica 32. 1-2

MINDENES SZAKÁCSNO kis családnhoz barnikor felvétetik. Cím a kiadóban.

TELJESEN ÚJ HÁZBA 2 szoba-konyhás lakás kiadó, mellékhelyiségekkel. Egres utca 24. 9926-1

LAKÁS CSERE. Egy utcai szoba, konyhából álló lakást elcserélném hasonló lakás-sal. Közlebbi megtehető Sibinjáni Janko utca 19. szám alatt. 9925-1

FOJT kalapfestő intézet

NOVI SAD,

Njegoševa ul. (volt Andrassy u.) 9.

Raktáron tart olcsó és finom, színes, sajátké-sztésű női és férfi kalapokat. Viszont eladók forduljanak bizalommal cégemhez

Két darab fűrészpör kályha

teljesen új, eladó.

„ALBA“ TÜKÖRGYÁR

Kamenički ulica 15.

ÉRTESETÉS!

Ezennel értesitem a nagyerdemű kö-zönséget, hogy vasárnap, e hó 16-án ünnepélyesen megnyitom

vendéglőmet

a Darányi-telep 54. számú házamban. Vacsorára csirkepaprikás és kacsape-csenye. A zenét tamburazenekar szol-gáltatja.

A nagyerdemű közönség szíves párt-fogását kéri

DROPKA FERENCÉ

Papirzacskó és Boritékgyár

JADRAN

Beograd, Ladna Voda

Készít és állandóan raktáron tart: Fehér és sötét papirzacskót, superior patent papírból, minden nagyságban és minőségben. Vezérképviselőt és minta-terakat Vojvodina részére:

Jovan Totovic és Fia, Ügynökség

Novisad, Kralja Petra ulica 29.

Petroleum kályhát

keres megvételre

„Mineralia“

Grčko-školska ul. 7.

Tanonc

(1-2)

felvétetik SZÓKE JÓZSEF-NÉNÁL hentes és mészáros Novisad Darányi-telep 24.

Ügyes elárusító

üzletbe kerestetnek. Cím: „REKLÁM“ hirdetőirodában 9901 Jevrejska ulica 6. 1-2

6 házhely

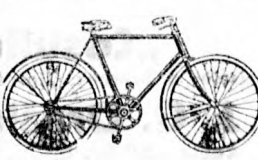
a város legszebb helyén

aszfalt ut mentén, csatornázott belterü-leten, egyenkint vagy együttesen eladó.

Cím: Reklám hirdetőirodában

9721 Novisad, Jevrejska 6. 1-6

Jung Henrik, Novisad, Žitni trg 19. (Buza-tér)

ajánlja t. vevőközönségének gazdagon felszerelt raktárát, u. m. új varrógépeket, kerékpárokat, valamint kerékpár gummit és mindenféle alkatrészeket. Nagy választék gramofon lemezekben. Nagy mehani-kus műhely, ahol valamennyi szakmába vágó javítások garanciával elvégeztetnek. 4649-1-12

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Futoski put 43, szám alatt mosó- és vasalóintézetet nyitottam.

Tisztelettel: KAPMAYER MIHALYNÉ.

MARONI

válogatott szemű megérkezett

V. KOLARSKI, NOVI SAD

Kralja Alexandra ul. 1. 1-2

ÉRTESEM

a n. é. hölgyközönséget, hogy Futoski put 50. szám alatti rövidáru üzletben mindenmü angol és francia szabó-munkát, kabátok, kosztümök készítését, továbbá géphímzést a l e s o n vállalok.

Tisztelettel

ZLATA P. PUŠKAREVIĆ.

1-9

Kereskedelmi iskolát

érettségivel végzett fiatal ember, volt vasuti hivatalnok, aki a könyv-velésben és malomszakmában jár-tas, német-magyar-szerb nyelv-is-merettel megfelelő állást keres.

Cím: „Schmolka“ hirdetőiroda

Novisad, Futoski put 2. 1-2

2 szobát

átadok annak, aki 30-40 ezer dinár

kölcsönhöz juttat

első betéblázásra. Futoski put 131.

Legújabb szab. találmány! Niváló ujdonság!

B.O.R. Beton-pénzszekrény-gyár R. T.

VUKOVAR

Távíratcím: Bob Vukovar. — Int. Telef. 56.

G Y Á R T és SZÁLLIT mindenféle

Acélbetonszekrényt,

Aktaszekrényt,

Tresorajtókat st.

a legjobb és legszilidabb kivitelben. Vezérképviselőt és egyeduralmas Jugoszlavia részére:

GOLDSTEIN ÁRMIN

ügynöki és bizományi iroda

VUKOVAR. Képviselőt és bizo-

mányi raktár: Krausz Ede bu-

torkereskedő Novisad. — REKA ügy-

nöki iroda Novi Vrbas.

Feltétlen tűzbiztos! Teljesen betörésbiztos

Tekintse meg MILOŠ M. RALETIĆ

Novisad, Kralja Petra ulica 2. szám (Telefon 263.) alatti, a püspöki palotával szemben levő, átalakított és megnagyobbított áru-házát, hol a legnagyobb választékban talál raktáron:

Plüs, Sealskin, Asztrakan és Posztót

köpenyek részére minden színben. — Dus választék férfi és női szövetekben, különösen ajánlom LASTIG-omat férfikabátoknak.

SELYMEK menyasszonyi ruhák részére minden minőségben és színben.

SROL vásznak különböző szélességben.

SZÖNYEGEK minden fajban, KENDŐK, FÜGGÖNYGARNITURÁK és PAPANOK.

Elismert olcsó árak.

•• Látogassa meg üzletemet és vételkötelezettség nélkül személyesen győződjék meg olcsó árainról! ••

HIREK

Pipatórium

Levendula-illatos interiőr. Az órák kicsi léptekkel penegve járnak az idő táncát. A kályhában tűz duruzsol, a karosszéken tarka macska alszik. A nagy butorok boldogan zsonganak s a szobába beillan egy marék napsugár. Csönd. Mult. Boldogság-illatos csönd, mely átitat függőnyt, embert, butorokat. Itt semmi se külön, minden egy lélek darabja s a csönd becéző kézzel ringatja, kik az életnek ezt az álmat alusszák.

S a pipa. A pipa az íróasztalon. A kedves pöfékelő szerző, melynek öble annyi álmat tartogat. Micsoda Isten áldotta meg, hogy ennyi boldogságot, ennyi nyugalmat rejteget? A pipa ennek a képek a lelke, mintha minden, a cica, a karosszék, a bejötték az almáriomon, mind finom fonállal volna hozzáakasztva. Talán valami jótékony manó rejtezik füstös mélyében s megmozgatja csintalanul az élet csöndes képeit. Csitt, gyerekek, meg ne nézzétek, mert elriad s elviszi magával nagyapó álmat!

S hozzáfűződnék az emlékeink is. A halovány arcképek az asztalon, éveken át néző, finom mosolyokkal. Fehér-haju, halk nagyanyák, fehér szellemekkel, jókedvű, kemény nagyapák, örök tréfáikkal. Hozzáfűződik egy régi világ, a multnak a lelke, hozzáfűződik az a varázsos csönd, mely erőt és egészséget osztogat. Hozzáfűződik mindaz, amitől mi mérhetetlenül messze estünk s amihez legalább vágyunkat akarnók tévelyegve és tántorogva hozzatapasztani.

A mi lelkünket szuronyok szántották és hajunkat drótsövények fésülték. Mi nem értjük ezt a csöndet és elfelejtettük a szerzőnket. Mi nem tudunk már szállongó jüstkarikák között álmatolni, a mi perceinket lefoglalják a lészó világ. De csup vergődésünk között is szabad a multat idézni s annyi vig pipadal után érzékeny elégiát mondani a pipára: Ó pipa, csöndes boldogság-szerző, gyere vissza, ezental jók leszünk, megbecsülünk, visszavonjuk minden izetlen humorunkat, bársnyosokban tartunk, de hozd vissza a békét, add vissza a csöndet, add vissza az álmat.

S talán van is reményünk, hogy a pipa meghallgat minket. A világ fölött ma három nagy pipa pöfékel: Herriot pipája, Dawes pipája és Baldwin pipája. Barátságos jüstkarikák itt is, ott is feltűnedeznek a horizonton. Talán ez a három pipa meghallja a kérelmet és visszajelöl a csöndet. Talán lelkünk pernye-esői helyén újból feltűnnek a finom, kékátomkarikák s akkor ismét lesz mesét penegő óra, bársnyarcs csönd és boldog álmodás. Akkor ismét álmat lesz életünk álma e szörnyű lidérc helyett és ismét lesznek erős fiúk és vidám nagyapák. Akkor ismét lesz levendula-illatos interiőr, csendes kis utcák és nyugodt mezők s mindezek fölül az ég aljáról fogja eregetni a békefűstöt, a csöndes bársnyarcs felhőket a három nagy mescipipa.

— Szombaton lesz a városi közgyűlés. A kibővített városi tanács közgyűlését szombaton este 8 óráig tartani. A közgyűlésen, ha eddig nem érkeztek meg Novisadra az újonnan kinevezett főispán, dr. Sztéfanovics Zsárkó polgármester fog elnökölni.

— Árverés. A városi adóhivatal hétfőn, 17-én délelőtt 10 órakor a Sremska utca (Strand ut) 12. számú házban nyilvános árverésen elad egy zongorát, három villamos motort, egy tükröt, egy íróasztalt, tizenkét gyalut, hat famegmunkáló gépet és egy kanapét.

— Felhívás a novisadi munkás esperantistákhoz! A kör vezetősége ezuton is felkéri a t. eszmetársakat, hogy folyó hó 17-én este 7 órakor a Munkás Otthonban tartandó taggyűlésen okvetlenül jelenjenek meg, a titkárság

— Lopás a Kralja Alexandra utcában. A Totovics János és fia cég feljelentést tett a rendőrségen, hogy a cégnek egy nyitott fészereből 500 dinár értékű faldiszt és két lészerszámot loptak el. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Verekedés a Bácsföldvár-csurogi országuton. Két évvel ezelőt Bácskogradistén Müller keresztény napszámoknak fogadta fel Sipos Jánost és heti 300 dinár bért ígér neki. Amikor Sipos elvégezte a munkát Müller csak 100 dinárt fizetett Siposnak. Ez bántotta Sipost és amikor Földvárról Csurog felé mentek Sipos felelősségre vonta Müllert. A szóváltás hevében Sipos bicskát rántott és combján megsebesítette Müllert. A novisadi törvényszék ezért tegnap 3 havi fogházra ítélte Sipos János napszámot.

— Elhalasztották az árverést a Chotek uradalomban. A pénzügyigazgatóság adótarozás miatt e hó 15-én és 18-án nagyobb mennyiségű lüzifát akart elárvereztetni a Chotek uradalomhoz tartozó Mladikovina erdőben. Ezt az árverést most a pénzügyminiszterium rendeletére elhalasztották.

— Mulatságos és tanulságos történet a nemzetiségi dsungelből. Prágából jelentik: A régi elcseszesítések módjára most az elcseszesítőkötés a divat. Pedig az is tilos volt és ezt sem muszáj túrni. Hogy miképpen megy mostanában az elcseszesítőkötés azt élénken illusztrálja az alábbi mulatságos eset: Egy grusbachi (morvaországi) gyermeket a tanügyi reformus intézkedésére kizárták az ottani német iskolából és a cseh iskolába kényeszerítették. Az indokolás, amelynek alapján ez történt, azt mondja: „a szülők cseh eselédet tartanak és otthon sokat beszélnek csehül, tehát ipso facto a szülőket cseh nemzetiségűeknek kell tekinteni akik valószínűleg csak újabbban vallják most magukat németeknek.“ A legfelsőbb közigazgatási bíróság azonban, ahová a nagy akatömeggé megnőtt ügy a szülők felebbezése folytán felkerült, megváltoztatta az alantas hatóságoknak külföldi humorizációra való döntését és úgy intézkedett, miután a szülők német nemzetisége kétségen kívül megállapítható volt, hogy a szóban forgó gyermek a német iskolában folytathassa tanulmányait. Csupán arról feleldezték meg, hogy miképpen pótolja most ez a kis német diák azt a másfélvet, amit a hatóságok fölösleges aktaszaporítása közben saját hibáján kívül elvesztett?

— Csirketolvajok. Tegnap éjjel ismeretlen egyének látogatták meg a limánon levő Radulovics villát és elvitték az összes tyukokat. Surinkics Millától 2 pár csirkét, Cvetkovicstól 3 tyukot, Radulovicsstól pedig 1 pár pulykát loptak.

— Felmentették a felségsértés vádjá alól. Urbán Ferenc újfutaki lakos ez év elején egy futaki korszmában ivott és már meglehetősen ittas állapotban volt, amikor egyszerre eltelet kezdte a Habsburgokat és államellenes kijelentéseket tett. A szomszéd asztalnál ülők azonban feljelentették Urbán Ferencet. A novisadi törvényszék tegnap vonta felelősségre Urbánt, miután azonban a tanuk mind azt vallották, hogy Urbán teljesen ittas volt, amikor az inkriminált kifejezéseket tette, felmentette a vád alól. A vádlott megnyugodott az ítéletben, az ügyész azonban felebbezett.

— Bicskázás. Paroski Rada és Pribil Mihály pirosi lakosok pénteken este szénavasárlással kapcsolatos nézeteltérés következtében összeveszték. A veszekedés közben Pribil kirántotta zsebéből bicskáját és Paroskit több helyen megsebesítette. Paroskit kiszállították a kórházba, Pribilt pedig letartóztatta a rendőrség.

— Az árvízkarosultak segélyezése. Az árvízkarosultak segélyezésére az állam is nagyobb összeget irányzott elő. Ebből a segélyből a novisadi árvízkarosultak is kapnak. A segély felosztására vonatkozólag ankétet fognak tartani 17-én a városházán, amelyen a földmives szövetkezetek delegátusai is résztvesznek.

„JUGOSLAVIJA“

Általános Biztosító Társaság
Novisad, Zrinyi Petar ul. 36.

TELEFON: 55.

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.

— Ez első agrarmérnökök felavatása Beogradban. A beogradi régi egyetem épületében tegnap avatták fel az első agrarmérnököket, akik Jugoszláviában végeztek tanulmányukat. Az avatáson résztvett Zserjav Gregor földmívelési miniszter is, aki üdvözölte az ifjú mérnököket.

— Halálos ítélet Splitben. A spliti törvényszék kötél általi halálra ítélte Aras Milet, anyját Aras Annát pedig hat évi súlyos börtönrre azért, mert megölték Aras Ivánt, Aras Anna fiát, illetve Mile bátyját.

— Sarajevóban játékbankot akarnak alapítani. Sarajevóból jelentik, hogy egy olasz és egy francia csoport megbízottai Sarajevóba érkeztek és kérvényt intéztek a rendőrséghez egy játékbank megnyitása ügyében. A franciák lüzse fűrdön, az olaszok pedig Sarajevó városában akarják megnyitni a játékbankot.

— Szabaddábra helyezték Aranicki Sándort. A novisadi feljebbviteli bíróság dr. Aradzki Mita ügyvéd kérvényére úgy döntött, hogy 100.000 dinár értékű értékpapir letétbe helyezése esetén szabaddábra helyezi Aranicki Sándort. Miután Aranicki Sándor hozzátartozói tegnap letétbe helyezték a 100.000 dinár értékpapirt, az államügyészség tegnap délután szabaddábra helyezte Aranicki Sándort.

— Eljegyzés. Schaner Annuska (Novisad) és Schmidt Mihály (Novisad) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Az első árdragításért feljelentett kereskedő. Tegnap a rendőrség az árdragítás leközdeséről szóló törvény alapján feljelentést tett a Dimovics N. Sándor király-utcai esmegekereskedő cég ellen, mert 32 dinárt elkért egy doboz datolyáért, melyre rá volt írva, hogy fél kilogrammot tartalmaz, holott esomago-lással együtt csak 35—40 dkgr. nehéz volt. A Dimovics-cég az első, mely ellen a rendőrség legújabb piaci akciója folyamán feljelentést tett. A kihágás vádjá felett a novisadi járásbíró fog ítékezni.

Sport

Zemun—Novisad első találkozója. Örömmel hallottuk mintegy három hét előtt, hogy dr. Hadzsi felvetette az ideát és mindjárt meg is valósította a két város közeledését. Ma mikor a zemuni fiúk városuk becsületéért először lépnek porondra Novisadon, csak szeretettel tudjuk köszöneti őket körünkben. Reméljük a két város reprezentációi átérzik az első találkozó nagy jelentőségét és a játék hevében sem feledkeznek meg arról, hogy ma egymás ellen, de egy célért küzdenek mindketten és ez a Vojvodina sportjának felvirágoztatása.

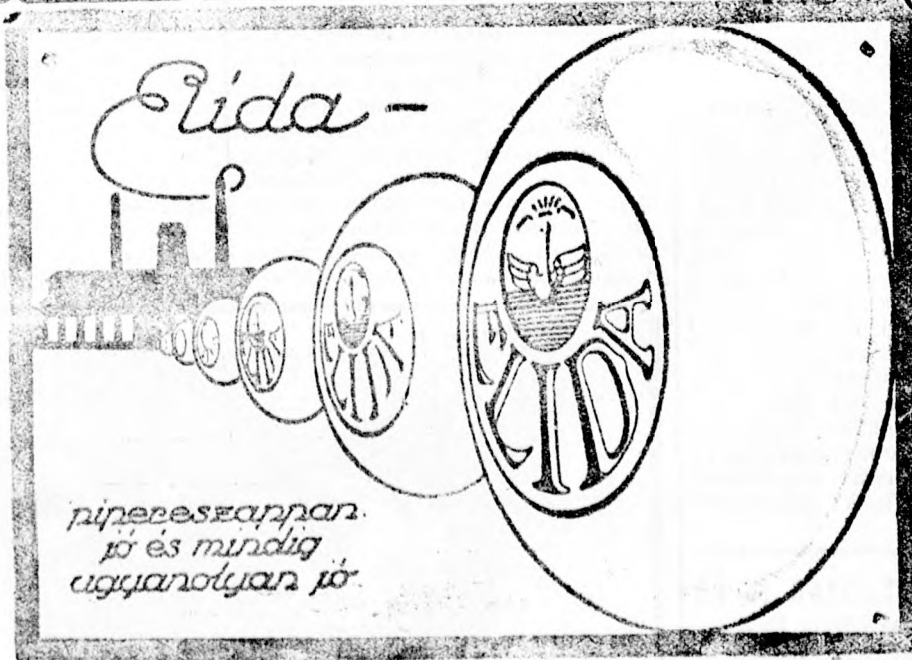
Turáznak a zagrebi csapatok. A Gradjanski december elején Bulgáriában vendégeskedik, — és Karácsonyra Németországba költötte le magát. A „Concordia“ Karácsonykor Olaszországba megy, ahol egy velencei mérközéssel kezdi turáját.

A csapatok összeállítása még nem ismeretes, mivel a NAK játékosok helyére tegnap este még nem állítottak másokat. A zemuni csapat névsora sem érkezett meg estig, csak annyit tudunk, hogy a csapatban 4 Vitez, 3 Spárta, 3 Amatör és 1 Zask játékos szerepel.

A NAK Suboticán. A SAND meghívásának kellett eleget tenni a NAK-nak, amely ma délután a Bácska-pályán méri össze erejét a jóképességű subotici csapatokkal. A NAK Alexi nélkül, aki a válogatottban fog szerepelni, áll ki és Grünenberg I. sem szerepelhet sérülése miatt. A csapat 9 órakor indul a következő összeállításban: Paszt I.—Hajdu, Peikert—Schmidt, Róka, Grünenberg II.—Molnár, Dobi, Lerch, Paszt II., Horváth II.

A NAK teadélutánja a Maros vendéglő összes helyiségeiben ma 5 órakor kezdődik. A zenét Tóth Péter és Vanyocki tanár zenekara szolgáltatja. A vígalmi bizottság ezuton is meghívja a tagokat és vendégeket is szívesen látnak.

Szezonot zárnak a pecázók. Az ősz lassu visszavonulásra kényszeríti a legfejlettebb, de belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályokkal egyáltalán nem rendelkező novisadi sportklub, a N.P.C. (Novisadi Pecázók Clubja) tagjait. A hőmérő higánya tekintet nélkül a klubtagok még most is ágaszkodó ambíciójára, néha öt-hat fokkal esik a mínusz alá s ugyanakkor didergősen hideg és havat sejtető felhők mázolja szürkére az őszi eget. Az időjárás kiméletlensége fegyverszünet megkötésére kényszeríti a klub tagjait a kétségtelenül ártatlanul és minden különösebb ok nélkül üldözött halakkal szemben. A Dunapart, a „hágli“, a „kisduna“, a „hatszázás“ a kátyl rét és a pecázók minden paradicsoma, elcsöndesül és a lombhullató fák alatt tavaszig aligha fog felhangzani egy-egy lelkesült pecázónak indiánokat is megszegező csatakiáltása egy-egy „szerencsésebb fogás“ után. A klub levelező-tagjai („nemam kartu“) ismét ostromra alakítják vissza a nyári hóna-

Pokra „bambuszsnáddá“ előléptetett pe-
castanglit és elmaradnak a nagy me-
sék is, amelyekben minden tizedkás
ponty legalább kétkilóra értékelte. A
fűrészelt szélű szalmakalap a padlásra
vándorol és a csónakok, annyi nagy-
szerű „fogás“ néma tanúi, valami rej-
tett zugba vonulnak, ahol erőt sziv-
hatnak korhadt bordáikba a jövődő
győzelmekhez. A körülbelül háromezer
főre tehető novisadi nyilvános és titkos
pecázó pedig szomorun tekint az el-
árvult dugókra és a rozsdá veszedel-
mének kitétt horgokra, amelyek mintha
mégis azt susognák csendes zörgés-
sel, hogy mi is feltámadunk a tavasz-
szal... Egyelőre azonban a bealko-
nyodott a pecázóknak.

A „Galata Serail“ Konstantinápoly
bajnokcsapata a napokban 3:1 arány-
ban győzelmet aratott Moszkva válo-
gatott csapata felett. A Moszkvában
nagy közönség előtt lefolyt mérkőzés
volt az első meccs Oroszország és
Törökország között a háború óta.

Zene

(—) Az első kamarazene Novi-
sádon. A novisadi szerb zeneegyesület
e hó 20-án rendezi első kamarazene
estjét a Szloboda nagytermében, esti
fél 9 orai kezdettel. A nagysikerűnek
ígérkező zeneestélyen Novisad legjobb
muzsikusi szerepelnek. Fellépnek dr.
Mócsné, Waldner Edit, Mayer Margit,
Vitaliani Róbert, Pasćan Szeptolik és
Róza Ferenc, akik Beethoven, Schubert
Mozart és Haydn legjobb munkáit in-
terpretálják. A kamarazeneestélyek meg-
honosítását a város zeneszerető közön-
sége osztatlan szimpátiával fogadja, s
ezért úgy a csütörtöki, mint az utána
következő kamarazeneestélyek sikere
biztosítottak tekinthető. A zeneegyesü-
let kamarazeneszakosztályát Pasćan és
Vitaliani vezetik.

Elszakíthatlan harisnya
csakis BRACA SCHÖNBERGERNÉL,
Novi Sad, Jevrejska ulica 6. szám.

Butorszükségletét meglegő és olcsó
árban csakis
HEMLER PÉTER UTÓDAINÁL
szerezheti be. - Telefon 256.

Németország újból gyárt fegyvereket

London. A Times ma feltűntet
keltő cikket közöl, melyet a lapnak
Németországba küldött külön tudósítója
irt. Eszerint a nemzetközi ellenőrzőbi-
zottság működése alatt rendkívül su-
lyos tárgyi bizonyítékokat talált Német-
ország ellen.

Állítólag kiderült, hogy a Krupp-mű-
vek az utóbbi időben újból megkezd-
ték a puskacsővek gyártását és állító-
lag huszezer új puskacsövet fedezett
fel az ellenőrző bizottság a gyárban.
A Krupp-művek vezetősége a pus-
kacsővekre azt mondotta, hogy
ezek villamosvasutak kocsitengelyének
készültek. Ugyancsak a cikk szerint a
königsbergi vártüzérséget olyan módon
tették mozgékonyra, hogy az ágyukat
teherkocsikra szerelték fel. A német
hadsereg minden egyes tagja úgy fel-
van fegyverezve, hogy a mai német
hadsereg ötszörösét is bőségesen el-

lehetne látni. Mindennek ellenére ki-
jelenti a Times tudósítója, hogy Né-
metország nem akar Franciaországgal
háborút folytatni. Annyi azonban tény,
hogy Németország arra törekszik, hogy
újból nagy hadereje legyen.

Tőzsde

Zürich, november 15. (Zárlat) Beo-
grad 748, Páris 2742, London 24—,
Newyork 519—, Brüsszel 2515, Milano
2247, Amsterdam 208123, Berlin —,
Bécs 0007315, Budapest 000695,
Prága 1548, Konstantinápoly —, Szó-
fia 377, Bukarest 285.

Novisadi terménytőzsde

1924. november 15

Hivatalos jegyzések.

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 szá-
zalekos sentai paritásban kötés 370
(300 mm).

Zab bácskai kötés 275 (200 mm).

Tengeri bácskai kötés 17250 (200
mm), bácskai gömbtengeri 19750 (100
mm), bánáti Senta paritás kötés 17750
(300 mm), szerémi 175 (300 mm).

Buzalízt bácskai nullás gg kötés
50 százalékos kassza 575 (200 mm),
bácskai nullás bázis 560 (100 mm),
bácskai 2. sz. kenyér kötés 490 (150
mm), bácskai 6. sz. kenyér 340 (100
mm), bácskai 7. sz. kenyér 325 (100
mm).

Bükköny: Beograd paritás kötés 150
(100 mm).

Bab bácskai fehér kötés 430
(100 mm).

Irányzat: változatlan.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat“

Apró hirdetések.

NAGYOBB HELYSÉG műhelynek vagy rak-
tárnak kiadó Futaki utca 70. 9911-72

ÓNOZOTT RÉZ- és ACÉLÜSTÖK, ístházak
legnagyobb választéka VASA MALOČIĆ
rézműves műhelyében Novi Sad, Kisačka
ulica 32. 1-2

MINDENES SZAKÁCSNO kis családhoz
barnikor felvétetik. Cim a kiadóban.

TELJESEN ÚJ HÁZBA 2 szoba-konyhás
lakás kiadó, mellékhelyiségekkel. Epreš
utca 24. 9926-1

LAKÁS CSERE. Egy utcai szoba, konyhából
álló lakást elcserélném hasonló lakás-
sal. Közlebbi meg tudható Sibinjani Janko
utca 19. szám alatt. 9925-1

FOJT kalapfestő intézet
NOVI SAD,
Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.
Raktáron tart
olcsó és finom,
színes, sajátké-
szítésű női és
férfi kalapokat.
Viszont eladók
forduljanak bizalommal cégemhez

Két darab
fűrészpör kályha
teljesen új, eladó.
„ALBA“ TÜKÖRGYÁR
Kamenički ulica 15.

ÉRTESETÉS!

Ezennel értesitem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy vasárnap, e hó 16-án
ünnepélyesen megnyitom

vendéglőmet

a Darányi-telep 54. számú házamban.
Vacsorára csirkepaprikás és kacsape-
csenye. A zenét tamburazenekar szol-
gáltatja.

A nagyérdemű közönség szíves párt-
fogását kéri

DROPKA FERENCÉ

Papirzacskó és Boritékgyár

JADRAN

Beograd, Ladna Voda

Készít és állandóan raktáron tart:
Fehér és szürke papirzacskót, superior
patent papírból, minden nagyságban és
minőségben. Vezérképviselőt és minta-
lerakat Vojvodina részére:

Jovan Totovic és Fia, Ügynökség

Novisad, Kralja Petra ulica 29.

Petroleum kályhát
keres megvételre

„Mineralia“

Grčko-školska ul. 7.

Tanonc

(1-2)

felvétetik SZÓKE JÓZSEF-
NÉNÁL hentes és mészáros
Novisad Darányi-telep 24.

Ügyes elárusítónők
üzletbe kerestetnek. Cim:

„REKLÁM“ hirdetőirodában
9901 Jevrejska ulica 6. 1-2

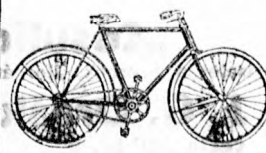
6 házhely

a város legszebb helyén

aszfalt ut mentén, csatornázott belterü-
leten, egyenkint vagy együttesen eladó.

Cim: Reklám hirdetőirodában
9721 Novisad, Jevrejska 6. 1-6

Jung Henrik, Novisad, Žitni trg 19. (Buza-tér)

ajánlja t. vevőközönségének gazdagon
felszerelt raktárát, u. m. új varrógépeket,
kerékpárokat, valamint kerékpár gumit
és mindenféle alkatrészeket. Nagy választé-
k gramofon lemezekben. Nagy mehani-
kus műhely, ahol valamennyi szakmába
vágó javítások garanciával elvégeztetnek.
4649-1-12

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Futoski put 43,
szám alatt mosó- és vasalóintézetet nyitottam.

Tisztelettel: **KAPMAYER MIHALYNÉ.**

MARONI

válogatott szemű megérkezett

V. KOLARSKI, NOVI SAD

Kralja Alexandra ul. 1. 1-2

ÉRTESEM

a n. é. hölgyközönséget, hogy Futoski
put 50. szám alatti rövidáru üzletben
mindennemű angol és francia szabó-
munkát, kabátok, kosztümök készítését,
továbbá géphímzést olcsón vállallok.

Tisztelettel

ZLATA P. PUŠKAREVIĆ.

1-9

Kereskedelmi iskolát

érettségivel végzett fiatal ember,
volt vasuti hivatalnok, aki a könyv-
velésben és malomszakmában jár-
tas, német-magyar-szerb nyelv-
ismerettel megfelelő állást keres.

Cim: „Schmolka“ hirdetőiroda
Novisad, Futoski put 2. 1-2

2 szobát

átadok annak, aki 30-40 ezer dinár

kölcsönhöz juttat

első betéblázásra. Futoski put 131.

Legújabb szab. falalmány! Niváló ujdonság!

B.O.B. Beton-

pénzszekrény-

gyár R. T.

VUKOVAR

Távíratcim: Bob

Vukovar. — Int.

Telef. 56.

GYÁRT és

SZÁLLIT min-

denféle

Acélbetonszek-

rényt,

Aktaszekrényt.

Tresorajtókat st.

a legszebb és legszolidabb kivitelben.
Vezérképviselőt és egyeduralítás
Jugoslavia részére:

GOLDSTEIN ÁRMIN

ügynöki és bizományi iroda

VUKOVAR. Képviselőt és bizo-

mányi raktár: **Krausz Ede** bu-

torkereskedő Novisad. — **REKA** ügy-

nöki iroda Novi Vrba.

Feltétlen tűzbiztos! Teljesen betörésbiztos

Tekintse meg MILOŠ M. RALETIĆ

Novisad, Kralja Petra ulica 2. szám (Telefon 263.) alatti, a püspöki palotával szemben levő, átalakított és megnagyobbított áru-
házát, hol a legnagyobb választékban talál raktáron:

Plüs, Sealskin, Asztrakan és Posztót

köpenyek részére minden színben. — Dus választék férfi és női szövetekben, különösen ajánlom **LASTIG-omat** férfikabátoknak.
SELYMEK menyasszonyi ruhák részére minden minőségben és színben.

SROL vásznak különböző szélességben.

SZÖNYEGEK minden fajban, **KENDŐK**, **FÜGGÖNYGARNITURÁK** és **PAPLANOK.**

Elismert olcsó árak.

•• Látogassa meg üzletemet és vételkötelezettség nélkül személyesen győződjék meg olcsó árainról! ••

„A MENYASSZONYHOZ“ Legolcsóbban, legjobban vásárolhat rőfös, divatúru, valamint selymet, női-, férfi szövetet, vásznat, zefírt stb. stb.
Novi Sad, Kralja Aleksandra utca 12. szám.

„A MENYASSZONYHOZ“ Legolcsóbban, legjobban vásárolhat rőfös, divatúru, valamint selymet, női-, férfi szövetet, vásznat, zefírt stb. stb.
Novi Sad, Kralja Aleksandra utca 12. szám.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a helyi és környékbeli t. vevőimet értesíteni, hogy **órák- és ékszerész-üzletemet**

Kralja Petra utca 28. szám alól a **Kralja Petra utca 18. szám alá** helyeztem át.

Nagy választék az **arany és ezüst-árakban, nász-, névnap- és karácsonyi ajándékokban.**

Ajánlom a **fali- és zsebóráimat**, valamint az **órajavító műhelyemet**, ahol a javítások garancia vállalása mellett készülnek. 9897-1-2

Buchmüller István, ékszerész és órák.

HOVÁ SZALADSZI!

Szaladok (8826-2-30)

FELLNER ZSIGÁHOZ

Novisad, Jermenska utca 3., hol legjobb minőségű saját gyártmányú papírcsokót és csomagolópapírost legolcsóbban kaphatom.

Zsákok juta, len s kenderből minden méretben, liszt, korpa, só, cukor, szilvának stb. stb. Gyapju és tollzsákok, szalmazsákok kikészítőtelepe. Jutahessianok és lenszövetek minden minőségben. Használt zsákok nagyban eladása.

Ponyvák vagon, cséplőgép és egyéb célra rendelkezésre 24 óra alatt elkészülnek. Olcsó beszerzési forrás minden vastagságu és minőségű

Zsinegekben kötélárak, halászati cikkek, kerti és tüzelő tölmlők, malom hevederek, takarók, speciális külföldi zsinegek és fonalak.

Schiff Ábrahám

zsák, zsineg és ponyva nagykereskedő, zsák és ponyva kölcsönző.

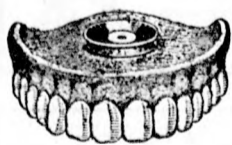
Főüzlet: Novi Sad, Futoski p. 4. Tel. 403. Sürgőnycim: JUTESIF. — Fiókok: Bécs, Budapest, Zagreb. — Fiók: Beograd, Karadjordjeva ul. 21. a hajóállomással szemben. Tel. 29-25. Sürgőnycim: KANAPIA.

Kívánatra külön árajánlattal szolgálunk

Zsák-, zsineg-, ponyva,

kötél árak, halászati cikkek, gurtnik, kárpitoscikkek, jutahessianok olcsó beszerzési forrása. **Zsák kölcsönző. Léh és Epstein Novisad, Temerinska-u. 9. sz. 98885-1-3**

SOKOLOVA-ZUKOVSKA

FOGORVOS

Rendel: 8-12 és 6-7

Futoski G.

Tetemes tüzelőanyag megtakarítását érjük el, ha tüzhelyek és kályhák fűtésének szabályozása céljából **„STEDISA“** készüléket szerzünk be. Ára 120 dinár. Az 1922-es model 30 dinár. Tisztviselőknek 20 százalékos árengedmény. Darabonként is megrendelhető. — Vidékre szerelődiket küldünk.

„Stedisa“ Novi Sad, Cetinjska utca 3. 9848-1-4

Legelegánsabb férfi

szezon öltönyöket,

Mikádókat, kabátokat és raglánokat készít minden 14 napban érkező párizsi divatlapok szerint

Kulik Izsó

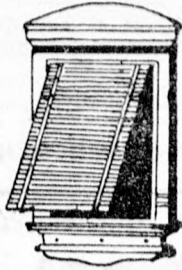
Férfi divatszabó, Ustavka (Alkotmány) ul. 11.

REDŐNYÖK

minden nemben, ugymint

ACÉL

„ESSLINGEN“-féle FA ZSALUABLAK és VÁSZON

továbbá az összes mű- és épületlakatosárak, valamint TEHERFELVONÓK gyártása

Bernold Szilveszter, Novi Sad

Alap. 1885. A gázgyárral szemben. Telef. 234.

HOLLÄNDER SAM. és FIA

épület és tüzfakereskedés, Novisad, Daničičeva ulica 12.

TELEFON: 445.

Elad a fűrésztelepről vagy a helybeni raktárból **nagyban és kicsinyben** minden méretű slov. (steier) **ácsolt gerendát**; slov. (steier) és boszn. luc-jegenye és erdei-fenyő (Kiefern-Fichten und Tannen) **deszkát** (asztalosárut), mindenméretű **stafliit (zárlécel)** és **lécel**. Erdei és lucfenyő (Kiefern und Fichten) **oszlopokat** villamosvezetékek, táviró- és telefonvonalak szerelésére. — Legjobb minőségű **komlórudakat**, I. oszt. préselt nagy horgonyolt **tetőserepeket**. — **Összesfajtájú tüzfát**, waggontelekekben vagy ölszáma, felaprítva és házhoz szállítva. — A legjobb minőségű angol és porosz **diókokszojt** és **darabos szenet**, **vrđniki kőszent**.

Az összes anyagokat nagy választékban állandóan raktáron tartjuk és azonnal szállíthatók. — **Állandóan raktáron tartunk (hóhányó) falapátokat**. — Kérjük a n. é. közönséget, hogy szoliditásunkról meggyőződhesen, nb. megrendeléseivel felkeresni szíveskedjék.

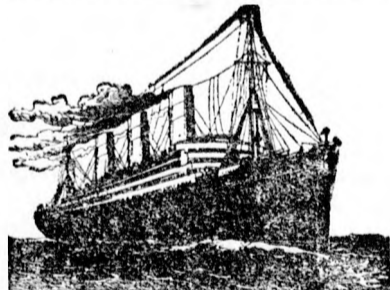
ENGROSSI DETAILI

VATTA

nürnbergi áru, szürke, **roiniban** és **tablában**, **elsőrangú minőségű** **teszállított árban 25 dinárért** kapható

Schossberger és Bokor cégnél

Novisad, Futoski put 13. 9909-1-3

„Hamburg--Amerika Linie“ „United--American Lines“

és

„Cosulich--Linie“

Vezérképviselést a Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága részére

J. G. Drašković, Zagreb

Cesta „B“ br. 3 Telefon 24--98

Utások szállítása I., II. és III. osztályon pósta- és gyorsgőzösökkel Észak-Amerikába, Kanadába, Cubába, Mexikoba, Argentínába és Braziliába

A „Cosulich-Linie“ nagy „Belvedere“ nevű oceángőzöse **1924. december 4-én** fut be **SPLIT** (Dalmácia) kikötőbe és ott felveszi az utasokat **ARGENTINÁBA** és **BRAZILIÁBA**. Az utra és a helyek rezerválására vonatkozó felvilágosításokat ad a vezérképviselést

J. G. Drašković, Zagreb

Cesta „B“ br. 3.

vagy annak fiókjai **Beogradban**, (Balkanska-utca 25), **Ljubljánában** (Kolodvorska-ul. 30), **Veliki Bečkerek** (Trg Kralja Petra 4) vagy **Splitben**, **Sušakon**, **Šibeniken**, **Metkovičen**, **Gružban** és **Cetinjen** a képviseltek. 1—3

Tisztelettel értesítjük ezennel a n. é. közönséget, hogy a **Vinković i Drug** fa- és szénkereskedés nagyban és kicsinyben című céget feladtuk és hogy az üzletet

D. T. GLOGOVAC I DRUG

cimmet a raktáron, közvetlenül előbbi raktárunk előtt, a Kis Limánon és a Vuković utca 18. szám alatt **fogjuk tovább vezetni**. További megrendelésekkel és kötelezettségekkel való szíves megbízást kérve, maradunk tisztelettel **D. T. GLOGOVAC I DRUG**, fa- és szénkereskedés Novi Sad, Vuković utca 18. -- Telefon 257.

TUDAKOZÁSI és KÖZVETITÉSI INTEZET

„LUCERNA JURIS“

kereskedelmi magánügylekben

BEGRAD, Molarčeva 7. II. lépcső, I. em.

A következő ügyekben eljár: **Ullevét-láttamozást** 30 dinár eljárási díj ellenében a vizumdíj hozzáadásával 24 óra alatt utánvét mellett intézi el. — **Hivatalos lapban** hirdetéseket közzétesz, a legrövidebb idő alatt garantálja a megjelenést, ugyszintén mindennemű katonai ügyekben legpontosabb felvilágosításokkal is szolgál

OROSZHAL

elismert legkitünőbb minőségű „**KONZERVA**“ gyártmány minden mennyiségben kapható.

Képviselő:

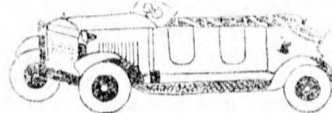
Weisz J. Novi-Sad,

Futoški-put 43. szám. (1—1)

BÉRAUTÓJÁRAT

Temerin—Novisad között.

Indul Temerinből reggel 7 és d. u. 2 órakor. Indul Novisadról d. e. 11 és d. u. 5 órakor.

Állomás a Barth-féle vendéglősnél Jovana Subotica u. 18. (ezelőtt Rémzűves-utca, a kis posta mellett.)

Viteldij oda és vissza szem. 50 Dinár.

Lakás:

megfelelő jutalomban részesítem azt, aki 2 szobás-konyhás lakáshoz juttat. Esetleg hasonló lakást cserébe adnék. Cim: Schmolka hirdetőben Novisad Futoški-put 2. szám. (1—1)

Sinka József

lakatos és mechanikus műhelye

Novisad, Zmaj Jovanović ul. 12.

Elvállal gépjavitásokat, autogénhegesztést, műszerek készítését és nikkelezését, tömegmunkákat, valamint minden a szakmába vágó munkát.

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska utca 17. Željeznička utca 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztza hurokban Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSONAT ÉS HANGOLÁSONAT ELVÁLLAL

Ügyes varrónő

tömegcikk előállításához kerestetik. Cim: Schmolka hirdetőirodában, Novisad, Futoški-put 2. szám. Ugyanott egy keveset használt nagy varrógép megvételre kerestetik. (1—1)